

Hallituksen esitys Eduskunnalle kaupallisia tavarankuljetuksia ja maantielikenteen liikenneyrittäjäkoulutusta koskevan lainsäädännön uudistamiseksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lait kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä ja maantielikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta. Nykyinen laki luvanvaraisesta tavaraliikenteestä tiellä kumottaisiin. Lisäksi ehdotetaan muutettaviksi luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annettua lakia, ajoneuvoliikennerekisteristä annettua lakia sekä Ajoneuvohallintokeskuksesta annettua lakia.

Kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetussa laissa säädettäisiin kuljetusten luvanvaraisuudesta, luvan saamisen edellytyksistä, luvan uusimisesta ja muuttamisesta sekä peruuttamisesta, liikenteestä vastaavasta henkilöstä, kansainvälisistä kuljetusluvista ja luvan myöntävästä viranomaisesta.

Liikennelupajärjestelmä ehdotetaan säilytettäväksi pääpiirteissään ennallaan. Lupia olisivat yhteisölupa ja kotimaan liikennelupa sekä liikennetraktonilupa. Uusia kotimaan liikennelupia ei kuitenkaan myönnettäisi jatkossakaan. Luvan liikenteen harjoittamiseen myöntäisi lääninhallitus.

Luvanvaraisen kuljetuksen määritelmää selkeytettäisiin niin, että kuljettajan työpanos kuorman lastauksessa ja purkamisessa luettaisiin kuljetuksen osuuteen arvioitaessa luvan tarvetta.

Luvanvaraisuudesta vapautettaisiin alle 2 400 kilon kokonaispainoiset ajoneuvot. Nykyisin raja on 1 700 kiloa. Luvasta vapautettaisiin kotihoitoon liittyvät paikalliset kuljetukset ja kunnan opetustoimeen liittyvät kuljetukset kunnan ajoneuvolla. Lisäksi luvasta vapautettuja kuljetuksia olisivat eräät tien- ja kadunpitoon liittyvät kuljetukset, kuntien ja yhteisöjen eräät omat kuljetukset sekä kuntien järjestämien eräiden palvelujen kuljetukset, postinjakelu ja ruumiinkuljetus sekä ammattiopetukseen liittyvät kuljetukset.

Ajoneuvokohtaisten lupien peruuttamista

kokonaan tai määräajaksi helpotettaisiin niissä tilanteissa, joissa luvanhaltija tai yrityksen liikenteestä vastaava henkilö olennaisesti tai toistuvasti rikkoo säännöksiä tai määräyksiä. Ajoneuvokohtainen lupa voitaisiin määräajaisesti peruuttaa myös kuljettajan rikkomusten johdosta.

Harmaan talouden ehkäisemiseksi ehdotetaan, että EU-säännösten mukaisen kuljetajatodistuksen puuttuessa poliisi voisi keskeyttää kuljetuksen. Lisäksi luvanhaltijan nimi ja yhteystiedot velvoitettaisiin merkitsemään selvästi autoon näkyvälle paikalle.

Kuljetusluvan kansainvälisiin kuljetuksiin myöntäisi jatkossakin tulli tai Ajoneuvohallintokeskus.

Luvan edellyttämä ammattitaito osoitettaisiin Ajoneuvohallintokeskuksen antamalla todistuksella. Laissa olisi säännökset liikenneyrittäjäkurssista, kokeesta ja todistuksesta.

Maantielikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annetussa laissa säädettäisiin liikenneyrittäjäkoulutusluvan hakemisesta, myöntämisestä ja peruuttamisesta. Liikenneyrittäjäkoulutuksen antaminen edellyttäisi lupaa. Lupa koulutuksen antamiseen olisi myönnettävä, jos hakija täyttää laissa säädetyt edellytykset. Liikenneyrittäjäkoulutusluvan myöntäisi Ajoneuvohallintokeskus. Ajoneuvohallintokeskus valvoisi koulutuksen järjestämistä.

Luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annettuun lakiin ehdotetaan tehtäväksi maantielikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta ehdotetusta laista johtuvat muutokset. Lisäksi ehdotetaan tehtäväksi vähäisiä muutoksia ajoneuvoliikennerekisteristä annettuun lakiin sekä Ajoneuvohallintokeskuksesta annettuun lakiin.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2006 kesällä ja osittain vuonna 2007.

SISÄLLYSLUETTELO

SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1. Johdanto	4
2. Nykytila.....	4
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö	4
2.2. Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö.....	5
2.3. Nykytilan arviointi	5
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	6
<i>Lupajärjestelmä</i>	6
<i>Ilman lupaa sallittu liikenne</i>	6
<i>Ammatillinen pätevyys</i>	7
<i>Liikenneyrittäjäkoulutus</i>	7
4. Esityksen vaikutukset	7
4.1. Taloudelliset vaikutukset.....	7
4.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	7
4.3. Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	7
5. Asian valmistelu.....	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	9
1. Lakiehdotusten perustelut	9
1.1. Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä.....	9
1 luku Yleiset säännökset.....	9
2 luku Viranomaiset	9
3 luku Lupajärjestelmä	9
4 luku Liikenteen harjoittamista koskevan luvan myöntämisen edellytykset	11
5 luku Liikenteestä vastaava henkilö.....	13
6 luku Lupamenettely	13
7 luku Kansainväliset kuljetukset	14
8 luku Erinäiset säännökset.....	15
1.2. Laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta	16
1.3. Laki luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta 18	
1.4. Laki Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	19
1.5. Laki ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta.....	19
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	19
3. Voimaantulo.....	19
4. Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	20
LAKIEHDOTUKSET	21
kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä.....	21
maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta	30
luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta.....	32
Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	35
ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta.....	36
LIITE	38
RINNAKKAISTEKSTIT	38

luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta.....	38
Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	43
ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta.....	44

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Suomessa kuljetettiin vuonna 2003 tavaraa 443 miljoonaa tonnia. Tavaratonneista lähes yhdeksän kymmenestä kuljetettiin tiellä. Kotimaan kuljetussuoritteita oli yhteensä 40 miljardia tonnikiilometriä, joista neljännes rautatiekuljetuksissa.

Luvanvaraisesta tavaraliikenteestä tiellä annettu laki (342/1991), jäljempänä *tavara-liikennelaki*, tuli voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1991. Lakia on sittemmin muutettu useita kertoja. Muutokset ovat liittyneet muun muassa Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa, kansainvälisten kuljetuslupien myöntämiseen, liikennelupajärjestelmään ja liikenneyrittäjäkoulutuksen antamiseen.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Nykyisin moottoriajoneuvolla ja liikenne-tractorilla tiellä korvausta vastaan tapahtuva tavarankuljetus on luvanvaraista eräin poikkeuksin. Tavaraliikennelaissa ja luvanvaraisesta tavaraliikenteestä tiellä annetussa asetuksessa (924/1999), jäljempänä *tavaraliikenneasetus*, on säännökset kotimaan liikenneluvasta ja yhteisöluvasta. Laissa on myös säännös ulkomaan liikenneluvasta, jolla tarkoitetaan yhteisöilupaa. Lisäksi liikennelupa vaaditaan liikennetraktoreilla hoidetuilta tavarankuljetuksilta. Näitä tavarankuljetuslinkeiden harjoittamiseen vaadittavia lupia kutsutaan liikenneluviksi ja ne myöntää hakijan kotipaikan lääninhallitus. Liikennelupa on oikeusharkintainen. Luvan aineellisista edellytyksistä on säädetty tavaraliikenneasetuksessa.

Voimassa olevia kotimaan liikenteen lupia on vuoden 2003 lopussa ollut 22 560, yhteisöluvasta jäljennöksiä 21 398 ja liikennetraktorilupia 550. Liikennetraktoriluvista valtaosa, 393 kappaletta, on myönnetty Länsi-Suomeen.

Liikennetraktori on tavarankuljetukseen tarkoitettu raskas traktori, joko runko-ohjattu tai sitten traktorin ja perävaunun yhdistelmä. Traktoreita käytetään pääasiassa lyhytmatkaisissa maa-aines- ja puutavarankuljetuksissa. Liikenneluvalliset liikennetraktorit muodostavat hyvin pienen ryhmän suhteessa koko traktorikantaan, joka on noin 340 000 kappaletta.

Ilman lupaa sallittua liikennettä koskeva käytäntö on pääosin vakiintunut. Eräiltä osin tarvetta on kuitenkin esiintynyt luvanvaraisuuden rajan täsmentämiseen.

Liikenneluvan lisäksi joihinkin ulkomaan kuljetuksiin vaaditaan kuljetuslupa. Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolella rekisteröidyn kuorma-auton käyttö Suomessa tai Suomessa rekisteröidyn kuorma-auton käyttö Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolella edellyttää pääsääntöisesti kuljetusilupaa. Kuljetusluvasta Suomessa rekisteröidyille ajoneuvoille myöntää tulli tai Ajoneuvohallintokeskus. Liikenne- ja viestintäministeriö voi vapauttaa kuljetusluvasta sellaiset ulkomaiset ajoneuvot tai kuljetukset, joista ei ole sovittu kansainvälisistä kuljetuksista tehdyissä sopimuksissa. Tällaisia tapauksia sattuu harvoin ja ne koskevat kuljetuksia valtioista, joiden kanssa Suomella ei ole voimassa olevaa maantieliikennesopimusta.

Liikenneyrittäjäkoulutuksesta on voimassa olevassa lainsäädännössä perussäännökset. Liikenneluvan saamisen edellytyksenä olevan ammattitaidon hankkimiseksi järjestetään liikenneyrittäjäkoulutusta. Liikenne- ja viestintäministeriö hyväksyy oppilaitokset, jotka voivat antaa liikenneyrittäjäkoulutusta. Hyväksyminen on riippuvainen paitsi markkinoilla vallitsevasta koulutustarpeesta myös oppilaitoksen edellytyksistä koulutuksen antamiseen. Lupaharkinta on ollut tarveharkintaa.

Tavaraliikenteen liikenneyrittäjäkursseja järjestää tällä hetkellä 10 oppilaitosta ja vuodessa kursseille osallistuu noin 500 henkilöä.

Henkilöliikenteen liikenneyrittäjäkursseja järjestää linja-autoliikenteeseen vain yksi oppilaitos ja kurseille osallistuu vuodessa noin 60 henkilöä. Taksiliikenteen yrittäjäkursseja puolestaan järjestää viisi oppilaitosta ja kurseille osallistuu vuosittain noin 500 henkilöä.

Tavaraliikennelaissa ja -asetuksessa säädetään lisäksi tietojen antamisesta, poliisin ilmoitusvelvollisuudesta, asiakirjan esittämisvelvollisuudesta, liikenteessä käytettävän ajoneuvon hallinnasta, kuolinpesän oikeudesta harjoittaa liikennettä ja kuljetuksen keskeyttämisestä

2.2. Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Euroopan unionin asettamana lähtökohtana markkinoille pääsyyn henkilö- ja tavaraliikenteessä on maanteiden kansallisen ja kansainvälisen tavara- ja henkilöliikenteen harjoittajien ammattiin pääsystä sekä tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta sekä toimenpiteistä näiden liikenteenharjoittajien sijoittautumisvapauden tehokkaan käyttämisen edistämiseksi annettu neuvoston direktiivi 96/26/EY, jäljempänä *ammattiin pääsydirektiivi*. Direktiivissä on säännöksiä liikenteen harjoittamisen edellytyksistä. Sen mukaan maanteiden liikenteen harjoittajalla tulee olla hyvä maine, riittävä vakavaraisuus ja säädetty ammatillinen pätevyys. Lisäksi siinä on säännöksiä tutkintotodistusten, todistusten ja muiden kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta. Direktiiviä ei sovelleta taksiliikenteen harjoittamiseen.

Tavaraliikenteeseen liittyvää yhteisön lainsäädäntöä ovat lisäksi seuraavat asetukset:

Yhteisössä jäsenvaltion alueelle tai sen alueelta taikka yhden tai useamman jäsenvaltion alueen kautta tapahtuvan maanteiden tavaraliikenteen markkinoille pääsystä annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 881/92, jäljempänä *yhteisölupa-asetus*. Asetusta sovelletaan kansainväliseen tavaraliikenteeseen yhteisön alueella. Siinä on säännökset yhteisöluvasta ja sen myöntämisestä.

Edellytyksistä, joilla muut kuin jäsenvaltiosta olevat liikenteenharjoittajat voivat harjoittaa kansallista maanteiden tavaraliiken-

nettä jäsenvaltiossa, annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 3118/93

Maanteiden tavaraliikennemarkkinoiden kriisitilanteessa toteutettavista toimenpiteistä annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 3916/90

Itävallan kautta kulkeviin raskaisiin tavarankuljetusajoneuvoihin sovellettavan siirtymäkauden pistejärjestelmän käyttöönotosta vuodeksi 2004 kestävä liikennepolitiikan toteuttamiseksi annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2327/2003

Yhteenvedona voidaan todeta, että tavaraliikenteen harjoittamista koskeva yhteisölainensäädäntö on kattavaa ja yksityiskohtaista.

2.3. Nykytilan arviointi

Nykyinen lainsäädäntö on pääosin osoittautunut toimivaksi. Sääntelyä on tästäkin huolimatta tarkoituksenmukaista ajantasaistaa ja tarkentaa vastaamaan uuden perustuslain vaatimuksia. Monet tavaraliikenneasetuksissa olevat säännökset koskevat yksilöiden oikeuksia ja velvollisuuksia, joiden perusteista on perustuslain mukaan säädettävä lain tasolla. Lupajärjestelmää on jouduttu arvioimaan erityisesti perustuslaissa säädetyn elinkeinovapauden kannalta.

Liikennelupajärjestelmä on osoittautunut käyttökelpoiseksi keinoksi huolehtia siitä, että kuljetusmarkkinoilla on tarjolla laadukkaita ja turvallisia kuljetuspalveluita ja että yrittäjät ovat ammattitaitoisia ja vastuuntuntoisia. Kuljetusmarkkinat ovatkin pääsääntöisesti toimineet hyvin. Ilman lupaa sallittu liikenne on säännelty tyhjentävästi. Käytännössä on esiintynyt paikallisesti ongelmia saada kuljetuspalveluja tietyn tyyppisiin lähinnä vähäisiin paikallisiin ja satunnaisiin, kuten kausiluontoisiin kuljetuksiin, koska kuljetukset eivät ole herättäneet vähäisen taloudellisen intressin vuoksi ammattiyrittäjien kiinnostusta. Elinkeinotoiminnan yhteydessä esimerkiksi kotihoidon kuljetusten ja laajemminkin elinkeinotoimintaan liittyvän tavarankuljetuksen vapauttamiseen lupavelvollisuudesta on ollut painetta koska näillä aloilla ei ole ollut riittävästi yrittäjiä pienuotoisiin kuljetuksiin ja koska ne tukevat pääelinkeinon harjoittamista. Vastaavasti lupaa edellyttävän ja luvasta vapautetun kuljetuksen erottaminen toisistaan ja niiden val-

vonta on ollut vaikeaa. Tämän vuoksi on tarvetta parantaa poliisin valvontamahdollisuuksia.

Myös ammattipätevyyteen liittyvän liikenneyrittäjäkurssin järjestämiseen ja valvontaan on kaivattu selkeämpiä säännöksiä. Kuljetusala ja verohallitus ovat toivoneet, että harmaan talouden kitkemiseksi liikennöintiin oikeuttavan luvan haltijan nimi- ja yhteystiedot merkittäisiin ajoneuvoihin.

Yrityksen elinkeinoluvan tai autossa pidettävän luvan peruuttamista ei juurikaan käytetä sanktiona. Tämä on johtanut siihen, että on ollut mahdollista jatkaa rikkomusten tekemistä sakon tai ylikuormamaksun maksamisen jälkeen. Esityksen tarkoituksena on tehokkaammin estää näiden liikenneturvallisuutta vaarantavien tekojen suunnitelmallista tekemistä.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä siirrettäisiin nykyisin asetuksen tasolla olevia säännöksiä perustuslain vaatimusten mukaisesti lain tasolle. Samalla voimassa olevan tavaraliikennelain säännökset ehdotetaan ryhmiteltäviksi uudelleen lain selkeyttämiseksi. Tavaraliikenteen ja henkilöliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta ehdotetaan säädettäväksi oma laki. Lisäksi luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annettuun lakiin (343/1991), ajoneuvoliikennerekisteristä annettuun lakiin (541/2003) ja Ajoneuvohallintokeskuksesta annettuun lakiin (1592/1995) ehdotetaan tehtäväksi pieniä lähinnä teknisloukkoja sisältäviä muutoksia vastaamaan ehdotettua lainsäädäntöä.

Lupajärjestelmä

Liikennelupajärjestelmä ehdotetaan säilytettäväksi pääpiirteissään ennallaan. Elinkeinoon harjoittamiseen tarvittaisiin jatkossakin lupa. Luvanvaraisuuden yksi perustunnusmerkki on, että kuljetus tapahtuu korvausta vastaan ja että kuljetus kohdistuu toisen omistamaan tavarahan. Omien tavaroiden kuljettaminen olisi edelleen sallittua ilman lupaa. Lisäksi lain nimi muutettaisiin siten, että siitä käy ilmi, että sääntelyn pääasiallisena kohteena olisi kaupallinen kuljetus. Tarkoi-

tuksena olisi, että elinkeinona harjoitettava ammattimainen tavarankuljetus tiellä olisi luvanvaraista. Tietyin edellytyksin ja rajoituksin kaupallinen kuljetus olisi sallittua ilman lupaa. Tällaiset kuljetukset luokiteltaisiin laissa tyhjentävästi.

Liikennelupia olisivat edelleen yhteisöluva, kotimaan liikennelupa ja liikennetraktorilupa. Niitä koskevat säännökset yhdistettäisiin. Luvan myöntäisi edelleen lääninhallitus. Lupaa haettaisiin hakijan kotipaikan lääninhallitukselta. Uusille alalle tuleville yrittäjille kotimaan liikennelupia ei edelleenkaan myönnettäisi. Näin ajan myötä kotimaan liikenneluvat tulisivat muuttamaan yhteisöluviksi.

Tavarankuljetukset liikennetraktorilla olisivat edelleen luvanvaraisia. Sen sijaan muilla traktoreilla suoritettavat tavarankuljetukset jäisivät tämän lain soveltamisalan ulkopuolelle.

Liikenneluvan peruuttaminen yrityksen liikenteestä vastaavan henkilön tai sen käyttämien kuljettajien liikenneturvallisuusrikkomusten vuoksi tulisi käyttöön nykyistä laajemmin. Konginkankaan onnettomuuden tutkintalautakunta ehdotti, että työnjohto-oikeutta kuljettajaan käyttävä veloitettaisiin omalla osaltaan kantamaan vastuu kuljettajan rikkomuksesta. Tästä syystä esityksessä ehdotetaan, että kuljetusyrityksen ajoneuvokohdainen liikennelupa voitaisiin peruuttaa kuljettajien rikkomusten vuoksi määräajaksi.

Ilman lupaa sallittu liikenne

Lakiin sisällytettäisiin luettelo ilman lupaa sallituista kuljetuksista. Pääsääntöisesti luettelo vastaisi voimassa olevaa lainsäädäntöä, mutta eräiltä osin sallittuja kuljetuksia laajennettaisiin ja tarkennettaisiin. Liikenneluvasta vapaita olisivat kotihoitoon liittyvät paikalliset kuljetukset, työurakoiden tai sopimuksen kohteena olevien työkokonaisuuksien yhteyteen kuuluvat kuljetukset, tien- ja kadunpitoon liittyvät eräät työsuoritukset, konsernin tai siihen rinnastettavan yhteisön sisäiset kuljetukset sekä kuntien tai niihin verrattavien järjestämät sosiaali-, terveys- ja opetuspalveluihin liittyvät kuljetukset.

Kuljetusten osuuden laskentaa ehdotetaan helpotettavaksi tarkentamalla kuljetuksen ja muun toiminnan sekä kuormauksen ja pur-

kamisen laskentasääntöä.

Ammatillinen pätevyys

Luvan saamisen edellytyksenä oleva ammattitaito osoitettaisiin pääsääntöisesti kokeella. Koetta edeltäisi pakollinen liikenneyrittäjäkurssi, jollei henkilöllä ole oikeutta osallistua suoraan kokeeseen. Ajoneuvohallintokeskus järjestäisi kokeen ja antaisi kokeen hyväksytyksi suorittaneelle todistuksen. Todistus annettaisiin myös niille henkilöille, joiden ei poikkeuksellisesti tarvitsisi osallistua kokeeseen.

Liikenneyrittäjäkoulutus

Liikenneyrittäjäkoulutuksesta ehdotetaan säädettäväksi oma laki. Laissa säädettäisiin maanteiden tavaraliikenteeseen ja henkilöliikenteeseen liittyvän liikenneyrittäjäkoulutuksen järjestämisestä ja valvonnasta. Koulutuksen järjestäminen edellyttäisi lupaa. Luvan myöntäisi Ajoneuvohallintokeskus. Lupa olisi oikeusharkintainen ja sen saamisen aineellisista edellytyksistä säädettäisiin laissa. Luvan edellyttäminen on perusteltua sen vuoksi, jotta voidaan varmistua siitä, että annettava koulutus on laadukasta.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Esityksen valtiontaloudelliset vaikutukset olisivat vähäisiä. Liikenneyrittäjäkoulutuksen uudelleen järjestäminen ja lupahallinto rahoitettaisiin nettobudjetoinnilla Ajoneuvohallintokeskuksen palveluista perittävillä maksuilla.

Yrityksille esityksellä olisi vähäisiä taloudellisia vaikutuksia. Esityksessä tarkennettaisiin luvan edellyttämän kuljetuksen ja ilman lupaa tehtävän kuljetuksen rajanvetoa. Esityksellä helpotettaisiin elinkeinon liittyvien kuljetusten hoitamista tietyin rajoituksin. Varsinaisten ammattimaisten kaupallisten kuljetusten markkinoihin esityksellä ei kuitenkaan olisi vaikutusta.

Liikenneyrittäjäksi aikovalle ammattitaitovaatimuksen täyttämiseen liittyvät kustannukset koostuisivat liikenneyrittäjäkursista,

kokeesta ja todistuksesta. Maksujen arvioidaan pysyvän nykyisen suuruisina.

4.2. Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ajoneuvohallintokeskukselle esityksestä arvioidaan tulevan uusia tehtäviä noin yhden henkilötyövuoden verran. Huolimatta valtioneuvoston 23 päivänä maaliskuuta 2006 tekemästä kehyspäätöksestä, joka sisältää henkilöstön vähentämistä koskevan tavoitteen, ei ole mahdollista kohdentaa resursseja uudelleen vaan tehtävä lisää henkilöstön määrää. Uudistus kokonaisuudessaan helpottaisi ja selkeyttäisi viranomaisten valvontatyötä.

4.3. Yhteiskunnalliset vaikutukset

Esityksellä selkeytettäisiin lupahallintoa ja tehtäisiin se joustavammaksi. Samalla varmistettaisiin liikenneyrittäjien yhdenvertainen kohtelu.

Harmaan talouden kitkemiseksi ehdotetaan liikenneluvan haltijan nimen ja yhteystietojen merkitsemistä autoon sekä kuljettajatodistuksen mukana pitämistä.

Liikenneturvallisuuden parantamiseksi ehdotetaan luvan peruuttaminen otettavaksi käyttöön yrityksen kuljettajien rikkomusten vuoksi. Tavaraliikenteen kuljettajien mahdollisuudet noudattaa säännöksiä paranisivat, koska yritykset joutuisivat ottamaan enemmän vastuuta säännösten noudattamisesta.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. Esityksestä järjestettiin 22 päivänä syyskuuta 2004 kuulemistilaisuus, johon oli kutsuttu esitykseen sisältyvien muutosten kannalta keskeiset tahot.

Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, kauppa- ja teollisuusministeriöltä, Ajoneuvohallintokeskukselta, kilpailuvirastolta, Opetushallitukselta, lääninhallituksilta, Tiehallinnolta, Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitolta AKT ry:ltä, Kaupan Keskusliitto ry:ltä, Suomen Kuntaliitolta, Keskuskauppakamarilta, Koneyrittäjien liitto ry:ltä, Suomen kuljetus ja logistiikka SKAL

ry:ltä, Kuljetuskeskusten liitto ry:ltä, Suomen Logistiikkayhdistys ry:ltä, Suomen Huolintaliikkeiden liitto ry:ltä, Suomen Maarakentajien Keskusliitto ry:ltä, Linja-autoliitolta, Suomen Taksiliitolta, Maataloustuottajain Keskusliitolta, Suomen logistiikkayritysten liitolta, liikenneturvalta ja HTM tilintarkastajat ry:ltä.

Lausunnot on pyritty ottamaan mahdollisimman hyvin huomioon ja esityksen sisältöä ja rakennetta onkin muutettu olennaisilta osilta.

Toinen kuulemistilaisuus luvanvaraisen kuljettamisen rajoista pidettiin 17 päivänä maaliskuuta 2005. Ehdotusta on tämän jälkeen edelleen muokattu.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä

1 luku Yleiset säännökset

1 §. Lain soveltamisala. Lain soveltamisala vastaisi pääosin voimassa olevan tavaraliikennelain 1 §:ää. Kaupallisella tavarankuljetuksella tarkoitettaisiin korvausta vastaan tapahtuvaa kuljettamista. Soveltamisalaan kuuluisi kaupallinen tavarankuljetus yleiseen liikenteeseen tarkoitettulla tiellä ja kuljetuslupaa edellyttävä kansainvälinen tavaraliikenne.

Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin säännös kuljettajatodistusta koskevien säännösten soveltamisalasta. Soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät kuljetuslupaa ja kuljettajatodistusta koskevia säännöksiä lukuun ottamatta yleiseltä liikenteeltä eristetyt työmaat sekä muut vastaavat alueet ja tiet, joilla liikkuminen on rajoitettua ja kaikki muut yleiselle liikenteelle tarkoitettujen teiden ulkopuoliset alueet.

Selvyyden vuoksi 3 momentissa todettaisiin, ettei lain säännöksiä sovellettaisi omien tavaroiden kuljettamiseen ja 4 momentissa että tiellä kuljettamisena ei pidettäisi tien ylitystä.

2 §. Määritelmät. Pykälän sanamuotoa tarkennettaisiin ja täsmennettäisiin voimassa olevan tavaraliikennelain vastaavasta 2 §:stä. Lisäksi määritelmiin lisättäisiin kotimaan liikenneluvan, liikennetraktoriluvan ja kuljettajatodistuksen määritelmät. Selvyyden vuoksi määritelmiin lisättäisiin myös ammattiin-pääsydirektiivin määritelmä. Tiellä tarkoitettaisiin puolestaan sellaisia teitä tai katuja, jotka on tarkoitettu yleiselle liikenteelle tai joita käytetään yleiseen liikenteeseen.

2 luku Viranomaiset

3 §. Lupaviranomaiset. Pykälän 1 momentin mukaan lääninhallitus myöntäisi yhteisöluvan, kuljettajatodistuksen ja kotimaan liikenteen luvan sekä liikennetraktoriluvan. Toisen momentin mukaan tulli myöntäisi

kahdenkeskisen kuljetusluvan ja läpikulkuluvan Itävallan läpikulkulupia lukuun ottamatta. Ajoneuvohallintokeskus myöntäisi muut kuljetusluvut lukuun ottamatta 22 §:ssä tarkoitettua kuljetuslupaa, jonka myöntäisi liikenne- ja viestintäministeriö.

4 §. Neuvoston asetuksen mukaan toimivaltainen viranomainen. Edellytyksistä, joilla muut kuin jäsenvaltiosta olevat liikenteenharjoittajat voivat harjoittaa kansallista maanteiden tavaraliikennettä jäsenvaltiossa, annettua neuvoston asetuksessa ETY N:o 3118/93 tarkoitettu tilastotietoja kokoava ja ulkomaisille yrityksille lupaseuraamuksia määräävä toimivaltainen viranomainen Suomessa olisi liikenne- ja viestintäministeriö.

3 luku Lupajärjestelmä

5 §. Luvan tarve. Pykälä vastaisi pääosin sisällöllisesti voimassa olevan tavaraliikennelain 3 §:n 1 ja 2 momentteja. Luvan tarve perustuu ammattiin-pääsydirektiivin 1 ja 2 artiklaan. Tavarankuljetuksen kaupallinen kuljettaminen tiellä ajoneuvolla edellyttäisi pääsäännön mukaan lupaa. Lain 7 §:ssä säädettäisiin poikkeuksista luvan tarpeesta.

Pykälän 2 momentissa olisi säädös tavarankuljettamisesta korvausta vastaan vuokratulla ajoneuvolla. Nykyisen lain 3 §:n 3 momentti, joka koskee lain kiertämistilanteita, poistettaisiin, koska säännös ei täytä perustuslaissa säädettyä täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimusta.

6 §. Liikenteen harjoittamiseen oikeuttavat luvat. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan tavaraliikennelain 8 §:ää. Ensimmäisessä momentissa säädettäisiin yhteisöluvan oikeuttamista kuljetuksista ja 2—5 momentissa kotimaan liikenneluvalla suoritettavista kuljetuksista. Kotimaan liikennelupa oikeuttaisi nimensä mukaisesti harjoittamaan liikennettä koko maassa Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Kotimaan liikenneluvalla saisi harjoittaa myös eräitä ulkomaankuljetuksia Suomen ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden välillä sekä Suomen ja Euroopan talousalueeseen kuulumattomien

valtioiden välillä.

Liikennetraktoriluvalla saisi harjoittaa kuljetustoimintaa liikennetraktorilla koko maassa lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa.

Luvanvaraisen tavaraliikenteen harjoittaminen Ahvenanmaalla kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n mukaan Ahvenanmaan maakunnan toimivaltaan. Lisäksi säädettäisiin Ahvenanmaan maakunnan hallituksen liikenneluvan oikeuttamasta liikenteen harjoittamisesta Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen välillä.

Muulla Euroopan talousalueella myönnettujen yhteisölupien nojalla saa harjoittaa yhteisölupa-asetuksen ja muiden Euroopan yhteisöjen säädösten sallimaa liikennettä, eli kansainvälistä liikennettä Euroopan talousalueen ja Sveitsin välillä sekä väliaikaisesti kabotaasia niin kuin siitä on säädetty neuvoston asetuksessa ETY N:o 3118/93 edellytyksistä, joilla muut kuin jäsenvaltiosta olevat liikenteenharjoittajat voivat harjoittaa kansallista maanteiden tavaraliikennettä jäsenvaltiossa. Lisäksi yhdistettyihin kuljetuksiin liitettävää kabotaasia saa harjoittaa neuvoston direktiivin 92/106/ETY nojalla. Viimeksi mainittu direktiivi on Suomessa pantu täytäntöön lailla eräistä kansainvälisistä yhdistetyistä kuljetuksista (440/2000).

7 §. Ilman lupaa sallittu liikenne. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan tavaraliikennelain 4 §:ää. Pykälässä säädettäisiin sellaisesta muun kuin oman tavaran kuljettamisesta tiellä, joka on sallittu ilman lupaa. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan rekisteriin merkittyä kokonaismassaa nostettaisiin nykyisestä 1 700 kilosta 2 400:een kiloon uusien henkilö- ja pakettiautomallien kasvaneen kokonaismassan vuoksi. Osittain massan nousu selittyy ajoneuvojen turvallisuusominaisuuksien parantumisella. Näin yritykset voisivat jatkaa toimintaansa nykyisessä laajuudessaan. Ehdotettu painoraja mahdollistaa nykyistä paremmin vertailun ja valinnan eri automerkkien välillä ja kohtelee tasapuolisesti Suomeen tuotavia pakettiautomerkkejä. Painorajan nostamisella tulisi myös parempi mahdollisuus muun muassa naapurin ja sukulaisten auttamiseen liittyviin tavanomaisiin muuttokuljetuksiin tai vastaaviin kuljetuksiin henkilöautolla.

Pykälän 1 momentin 2 kohta vastaisi voimassa olevan tavaraliikennelain 4 §:n 2 kohtaa.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa sallittaisiin nykyiseen tapaan sellaiset tavarankuljetukset, jotka liittyvät elinkeinonharjoittajan pääasialliseen elinkeinotoimintaan. Kuljetuksen osuuden laskentaa tarkennettaisiin. Tiellä suoritettujen kuljetusten kustannuksen osuus saisi olla enintään 30 prosenttia koko elinkeinotoiminnan suoranaista kustannuksista tilikaudella. Esimerkkinä voidaan mainita betonikuljetus- tai loka-auto, joita pääasiallisesti käytetään työkohteessa ja muuhun kuin kuljetustoimintaan.

Pykälän 1 momentin 4 kohta, vastaisi voimassa olevan tavaraliikennelain 4 §:n 4 kohtaa.

Pykälän 1 momenttiin otettaisiin 5 kohta, joka käsittäisi maa-, metsä, eläin- ja kalatalouden kuljetukset yhden kunnan alueella liikennetraktorilla, kun kuljetukset tehdään saman alan elinkeinonharjoittajan hallinnassa olevalla liikennetraktorilla. Esimerkkinä voidaan mainita maanviljelijä, joka kuljettaa liikennetraktorillaan naapurin puuhaketta. Nykyisin tällaista naapuriapua annetaan maatalustraktorilla. Traktoreiden koko on kuitenkin suurentunut ja siksi on syytä vapauttaa myös liikennetraktorit luvanvaraisuudesta näissä kuljetuksissa.

Pykälän 1 momentin 6 kohdassa vapautettaisiin kotihoitoon liittyvät paikalliset kuljetukset asianomaisen elinkeinonharjoittajan hallinnassa olevalla ajoneuvolla. Lähinnä kysymys on aterian kuljettamisesta ikääntyville.

Pykälän 1 momenttiin otettaisiin 7 kohta. Tien ja kadunpitoon liittyvät työsuoritukset olisivat sallittuja ilman lupaa. Vakiintuneen käsityksen mukaan tienpidossa ei ole kyse kuljetuksesta, vaan työsuorituksesta. Selvyyden vuoksi tietä ja katuja kohdeltaisiin yhdenvertaisesti.

Pykälän 1 momentin 8 kohta vastaisi voimassa olevan tavaraliikennelain 4 §:n 5 kohtaa. Selvyyden vuoksi kohtaan lisättäisiin maininta siitä, että kyse on kohdassa lueteltujen tahojen sisäisistä kuljetuksista.

Pykälän 1 momentin 9 kohta vastaisi pääosin voimassa olevan tavaraliikennelain 4 §:n 6 kohtaa. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi opetuspalveluihin liittyvät kuljetukset.

Pykälän 1 momentin 10 kohta koskisi postipalvelulaissa (313/2001) tarkoitettua postin kuljetusta, koska postitoiminta on jo muun lainsäädännön nojalla luvanvaraista.

Pykälän 1 momentin 11 kohta vastaisi voimassa olevan tavaraliikennelain 4 §:n 7 kohtaa.

Pykälän 1 momentin 12 kohta vastaisi asiallisesti voimassa olevan tavaraliikennelain 3 §:n 1 momenttia. Työ- tai virkaehtosopimuksen mukaisen korvauksen sijaan nyt momentissa mainittaisiin verohallinnon verottomana hyväksymän suuruinen korvaus.

Ammattiin pääsydirektiivin 2 artiklassa säädetään tilanteista, jotka jäsenvaltiot voivat jättää direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle. Sen mukaan henkilö- ja pakettiautokuljetuksiin ei tarvittaisi lupaa, eikä myöskään muihin lähinnä paikallisiin kuljetuksiin, joilla ei ole vaikutusta kuljetusmarkkinoihin yleisemmin.

Uudessa 2 momentissa säädetäisiin siitä, miten 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen kuljetusten kustannuksen osuus laskettaisiin. Tarkoituksena olisi, että elinkeinotoimintaan liittyvien kuljetusten osuus laskettaisiin vertaamalla kuljetustoiminnasta syntyneitä suoranaisia kustannuksia muun toiminnan suoranaisiin kustannuksiin. Kuljetuksen suoranaisia kustannuksia olisivat esimerkiksi polttoainekulut, ajoneuvoverot, ajoneuvovakuutukset, huolto- ja korjauskustannukset ja kuljettajan bruttopalkka työnantajakuluineen. Muun toiminnan suoranaisia kuluja olisivat esimerkiksi toiminnan luonteen mukaan henkilöstökulut, konekustannukset, vakuutukset sekä huollot ja korjaukset. Laskentamalli vastaa nykyistä käytäntöä.

Kuormaaminen ja kuorman purkaminen ovat kuljetuksen edellytys, vaikka ne eivät ole kuljettamista. Kuljettajan osuuden mukaan ottaminen kuljetuksen osuuteen vastaa vakiintunutta käytäntöä. Ehdotus poistaisi epäselvyydet useimpien muutto-, sora- ja lyhytmatkaisten puukuljetusten kuulumisesta luvanvaraisuuden piiriin.

4 luku **Liikenteen harjoittamista koskevan luvan myöntämisen edellytykset**

8 §. *Luvan edellytykset.* Pykälä vastaisi

pääosin voimassa olevan tavaraliikenneasetuksen 1 §:ää. Pykälässä säädetäisiin liikenteen harjoittamiseen oikeuttavan luvan myöntämisen edellytyksistä. Lupa olisi myönnettävä hakijalle, joka täyttää säädetyt edellytykset. Hyvämaineisuus, ammatillinen pätevyys ja vakavaraisuus ovat ammatin pääsydirektiivin mukaiset vaatimukset. Niistä säädetään kyseisen direktiivin 3 artiklassa. Ammatillinen pätevyys osoitettaisiin Ajo- ja ajoneuvohallintokeskuksen myöntämällä todistuksella hyväksytysti suoritetusta kokeesta. Ammatin pääsydirektiivin 8 artiklan mukaan todistukseksi ammatillisesta pätevyydestä tulee hyväksyä myös muussa yhteisön jäsenvaltiossa myönnetty todistus direktiivin mukaisesta pätevyydestä. Hakijan tai oikeushenkilön ollessa kyseessä liikenteestä vastaavan henkilön pitäisi olla oikeustoimikelpoinen.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin edellytyksistä, jotka oikeushenkilön ja oikeushenkilön liikenteestä vastaavan henkilön tulee täyttää, jotta lupa voitaisiin myöntää. Oikeushenkilön liikenteestä vastaavana toimivan henkilön vaatimuksia muutettaisiin vastaamaan oikeuskäytäntöä siten, että liikenteestä vastaavan henkilön ei tarvitsisi hallita omaisuuttaan tai pystyä vastaamaan taloudellisista velvoitteistaan.

Pykälän 3 momentin mukaan luvan saamisen edellytysten täytyminen voitaisiin osoittaa ammatin pääsydirektiivin mukaisesti myös muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnetyllä todistuksella.

9 §. *Hyvä maine.* Pykälä vastaisi voimassa olevan tavaraliikenneasetuksen 2 §:ää. Pykälässä säädetäisiin, missä tilanteissa hakija tai liikenteestä vastaava henkilö ei täytä 9 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettyä hyvämaineisuuden vaatimusta.

Hakija tai liikenteestä vastaava henkilö ei täytä hyvämaineisuuden vaatimusta, jos hänet on viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai hänet on vähintään kolmesti edeltäneen vuoden aikana tuomittu sakkorangaistukseen työ- tai palkkasuhdetta, kirjanpitoa, liikenteen harjoittamista, ajo- ja lepoaikojen noudattamista, liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta, ympäristönsuojelua tai muiden ammatillista vastuuta koskevien säännösten rikkomisesta. Lisäksi

edellyttäisiin, että teot osoittaisivat hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan luvanvaraista tavaraliikennettä. Tällä jätettäisiin lupaviranomaiselle harkintavaltaa niissä tilanteissa, joissa luvan epääminen olisi hakijan kannalta kohtuuton.

Hyvämaineisuuden vaatimuksesta ja sen täyttymisestä säädetään ammattiinpäsydirektiivin 3 artiklassa. Samanlainen säännös on luvanvaraisesta henkilöliikenteestä annetun lain (343/1991) 9 §:n 2 momentissa (871/1999), jonka sanamuotoa tässä esityksessä ehdotetaan muutettavaksi samaksi kuin tässä pykälässä.

10 §. Liikenneyrittäjäkurssi. Pykälässä säädettäisiin liikenneyrittäjäkurssista. Liikenneyrittäjäkurssin tarkoituksena on antaa liikenneyrittäjäksi aikovalle riittävä ammatillinen pätevyys kaupalliseen tavarankuljetukseen tiellä. Liikenneyrittäjäkurssi olisi pakollinen, jollei liikenneyrittäjäksi aikova täytä 11 §:ssä säädettyjä kokeeseen osallistumiseen vaadittavia edellytyksiä tai jollei hänellä ole logistiikan alaan kuuluvaa teknisen ammattikorkeakoulun tutkintoa. Kurssin suorittamisen jälkeen järjestettäisiin koe.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valtuutuksesta säätää kurssin opetussisällöstä ja pituudesta liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

11 §. Koe. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan tavaraliikenneasetuksen 6 §:ää. Oppilaitosten sijasta kuitenkin Ajoneuvohallintokeskus vastaisi ammattiinpäsydirektiivin mukaisen kokeen järjestämisestä. Kokeella varmistuttaisiin siitä, että kokeeseen osallistujalla on riittävät tiedot ja taidot liikenteen harjoittamiseen. Ajoneuvohallintokeskus voisi käyttää koekysymysten laadinnassa ja itse koetilaisuuden järjestämisessä viraston ulkopuolista asiantuntemusta, mutta koetehtävien tasosta ja korjaamisesta se vastaisi itse.

Pykälän 2 momentin mukaan Ajoneuvohallintokeskus hyväksyisi kokeeseen ilman liikenneyrittäjäkurssia pykälässä vaaditut edellytykset täyttävän henkilön. Edellytykset liittyisivät vastuullisissa kuljetusalassa tehtävissä kerättyyn kokemukseen. Edellytyksiin lisätään maininta kokemuksen päätoimisuudesta, jota jo nykyisinkin on käytännössä vaadittu. Vaadittua tehtävissä toimimisen määräaika

lyhentäisi vähintään opistotasaisen tutkinnon suorittaminen sopivalla alalla.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kotimaan liikenteen luvan tai liikennetraktoriluvan korottamisesta yhteisöluvaksi.

12 §. Todistus Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Ajoneuvohallintokeskuksen antamasta ammattiinpäsydirektiivin mukaisesta todistuksesta. Todistus olisi osoitus riittävästä ammatillisesta pätevyydestä kaupalliseen kuljetustoimintaan tiellä. Todistus annettaisiin henkilölle, joka on suorittanut hyväksytysti Ajoneuvohallintokeskuksen järjestämän kokeen tai joka on suorittanut logistiikan alaan kuuluvan tekniikan ammattikorkeakoulututkinnon. Tutkintoon tulee sisältyä tällöin riittävät tiedot ja taidot ammatillisen pätevyyden osoittamiseksi.

Ammatillisen pätevyyden osoittavasta todistuksesta säädetään ammattiinpäsydirektiivin 3 artiklassa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä viranomaisista, jotka myöntävät todistukset, kun yhteisö lupaa haetaan muusta Euroopan talousalueen valtiosta kuin Suomesta.

13 §. Vakavaraisuus. Pykälä vastaisi tarkennettuna ja täsmennettynä voimassa olevan tavaraliikenneasetuksen 3 §:ää. Pykälässä säädettäisiin 8 §:n 1 momentin 4 kohdan edellytyksen täyttymisestä.

Pykälän 1 momentissa olisi yleissäännös siitä, milloin hakija on katsottava vakavaraiseksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että varoiksi katsotaan hakijan tai haltijan rahoitusomaisuus, vaihto-omaisuus ja vakuutena käytettävissä oleva käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta katsoa tietyissä säädettyissä yhtiömuodoissa varoiksi myös luonnollisen henkilön, yhtiömiesten ja vastuunalaisten yhtiömiesten henkilökohtainen, vakuutena käytettävissä oleva omaisuus.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin varojen laskemisesta liikennettä aloittaessa ja ajoneuvojen määrää lisättäessä.

Pykälän 5 momentin mukaan osamaksusopimuksella ostetusta ajoneuvosta varoiksi katsottaisiin vain luvan hakemishetkellä maksettu osuus.

Pykälän 6 momentissa annettaisiin valtuu-

tussäännös säätää vaaditusta ajoneuvoa kohden käytettävissä olevien varojen määräästä valtioneuvoston asetuksella.

Vakavaraisuudesta ja sen edellytyksistä säädetään ammattiin pääsydirektiivin 3 artiklassa.

14 §. Taloudellisten voimavarojen osoittaminen. Pykälä vastaisi voimassa olevan tavaraliikenneasetuksen 4 §:ää. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin keinoista, joilla voidaan osoittaa taloudellisten voimavarojen riittävyys.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, milloin selvitys tulisi toimittaa lupaviranomaiselle.

5 luku Liikenteestä vastaava henkilö

15 §. Liikenteestä vastaava henkilö. Pykälä vastaisi voimassa olevan tavaraliikenneasetuksen 12 §:ää. Pykälässä säädettäisiin, että luvan saaneella oikeushenkilöllä tulee olla lupaviranomaisen hyväksymä liikenteestä vastaava henkilö. Liikenteestä vastaavan henkilön tulee toimia kyseisessä tehtävässä tosiasiallisesti ja jatkuvasti ja vastattava siitä, että liikennettä hoidetaan säännösten ja lupaehtojen mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niistä edellytyksistä, joilla luonnollinen henkilö voitaisiin hyväksyä liikenteestä vastaavaksi henkilöksi silloin, kun hänellä on jo liikenteen harjoittamiseen oikeuttava lupa. Tällöin edellytettäisiin, että kyseisellä henkilöllä on yhtiössä määräämisvalta tai yhdenvertainen asema muiden kanssa. Viimeksi mainittu tilanne toteutuu yleensä perheyhtiössä, jossa sisarukset jatkavat yritystä omistajan kuoleman jälkeen.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin liikenteestä vastaavan henkilön hyväksymisestä konsernin tai muun yhtymän sisällä.

16 §. Liikenteestä vastaavan henkilön vaihtaminen. Pykälä vastaisi voimassa olevaa tavaraliikenneasetuksen 13 §:ää. Pykälässä säädettäisiin lupamenettelystä liikenteestä vastaavaa henkilöä vaihdettaessa ja liikenteestä vastaavan henkilön vaihtamisesta kuoleman, äkillisen vakavan sairauden, tapaturman tai muun näihin verrattavan ennalta arvaamattoman syyn vuoksi.

6 luku Lupamenettely

17 §. Lupahakemus. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan tavaraliikenneasetuksen 8 §:ää. Lupahakemus olisi tehtävä kirjallisesti hakijan kotipaikan lääninhallitukselle. Siinä olisi esitettävä ne tiedot, jotka ovat tarpeen lupahakemuksen käsittelemiseksi.

18 §. Luvan myöntäminen. Pykälässä säädettäisiin luvan myöntämistä koskevista asioista. Lupa myönnettäisiin viideksi vuodeksi kerrallaan.

Yhteisöluvasta säädetään myös kansainvälisestä tavaraliikenteestä annetussa neuvoston asetuksessa. Myös mainitun asetuksen säädöksiä olisi noudatettava yhteisöluvaa myönnettäessä.

Kotimaan liikennelupaa ei jatkossakaan myönnettäisi uusille hakijoille. Voimassa olevien kotimaan liikennelupien uusimisesta säädettäisiin 19 §:ssä. Ajan kuluessa yhteisöluvasta tulisi ainoa liikennelupa. Kotimaan liikennelupa olisi ajoneuvokohtainen. Tämä vastaisi nykyistä käytäntöä. Yhteisöluvalla haltijalla tulee olla jokaisessa ajoneuvossa yhteisöluvalla jäljennös. Tästä on säännökset kansainvälisestä tavaraliikenteestä annetussa neuvoston asetuksessa. Lupaa ei saisi luovuttaa toisen käytettäväksi.

19 §. Luvan muuttaminen ja uusiminen. Pykälässä säädettäisiin luvan muuttamisesta ja uudistamisesta. Pykälän 1 ja 2 momentti vastaisivat voimassa olevan tavaraliikenneasetuksen 11 §:n 1 ja 3 momenttia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kotimaan liikenneluvan uusimisesta erityistilanteissa. Yritysmuodon muutoksesta johtuva liikenneluvan muuttaminen katsottaisiin nykykäytännön mukaisesti kotimaan liikenneluvan muuttamiseksi.

20 §. Luvan peruuttaminen. Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevan tavaraliikennelain 10 §:ää. Lupa voitaisiin peruuttaa, jos luvanhaltija ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä. Nykyisin kotimaan liikenteen luvan tai autossa mukana pidettävän yhteisöluvalla peruuttamista ei juuri käytetä sanktiona.

Pykälän 2 momentissa pääsääntöä tarkennettaisiin niin, että luvan peruuttaminen olisi nykyistä selkeämmin mahdollista pelkästään autossa pidettävän luvan osalta. Näin use-

aman auton luvanhaltijalta peruutettaisiin lupa vain yhdestä autosta. Tämä alentaisi peruuttamisen kynnystä. Peruuttamisen perusteeksi riittäisi yhtiömuotoisen luvanhaltijan liikenteestä vastaavan henkilön säännösten tai määräysten vastainen menettely. Luvan peruuttaminen helpottuisi tältäkin osin, koska enää ei edellytetä rikosten osoittavan henkilön sopimattomaksi harjoittamaan liikennettä. Sanktio kohdistuu vain itse henkilöön, liikenteestä vastaavaa henkilöä vaihtamalla yhtiö välttyy muilta toimenpiteiltä.

Pykälän 3 momentissa viitattaisiin neuvoston asetukseen. Sen 2 artiklassa säädetään yhteisöluvan peruuttamisen edellytyksistä. Mainitun artiklan mukaan toimivaltaiset viranomaiset voivat peruuttaa väliaikaisesti tai kokonaan yhteisön luvan oikeaksi todistettuja jäljennöksiä tai kuljettajatodistuksia. Peruuttamisen edellytyksenä on vakava kuljetuksia koskevien säännösten rikkominen tai toistuvat vähäiset rikkomukset. Seuraamuksiin vaikuttavat rikoksen tai rikosten vakavuus ja yrittäjän yhteisöluvan jäljennösten lukumäärä.

Pykälän 4 momentin mukaan vakavaraisuutta tai ammattitaitoa koskevan vaatimuksen osalta lupaviranomaisen olisi annettava ennen peruuttamista mahdollisuus korjata puute asetetussa määräajassa. Määräaika ei saisi olla lyhyempi kuin kolme kuukautta.

Pykälän 5 momentin mukaan hyvämaineisuuden vaatimuksen osalta lupaviranomaisen olisi annettava luvanhaltijalle ennen peruuttamista kirjallinen varoitus, jos rikkomukset tai rikokset kokonaisuutena arvioiden olisivat vähäisiä. Päätöksen asiasta tekisi lupaviranomainen.

21 §. Ajoneuvokohtaisen luvan tai yhteisöluvan jäljennöksen väliaikainen peruuttaminen. Kun kuljetusyrityksen kuljettajat toistuvasti syyllistyvät ajo- ja lepoaikojen noudattamatta jättämiseen tai muiden liikenneturvallisuutta ja ajoneuvoturvallisuutta koskevien säännösten rikkomisiin, yrityksen liikennelupaan ei nykyisin käytännössä puututa.

Edellä 9 ja 20 §:issä mainittu hyvää mainetta koskeva säännös kohdistuu luvanhaltijaan itseensä tai yrityksen liikenteestä vastaavaan henkilöön. Luvanhaltija tai liikenteestä vastaava henkilö, joka ei itse kuljeta ajoneuvoa, ei kuitenkaan yleensä syyllisty

mainittuihin tekoihin. Ajoaikojen rikkomisesta hänet tuomitaan kuljettajan sijaan tieliikennelain 105 a §:n nojalla milloin hän on tietoisesti laatinut kuljettajalle aikataulun, joka edellyttää ajoaikasäännösten rikkomista. Muista kuljettajan rikkomuksista hänet voidaan tuomita rikokseen yllyttäjänä.

Käytännön rikostutkinnassa luvanhaltijan tai liikenteestä vastaavan henkilön syyllisyyttä ei yleensä pystytä näyttämään. Tästä syystä ehdotetaan uutta säännöstä, jonka nojalla ajoneuvokohtainen liikennelupa tai yhteisöluvan jäljennös voitaisiin peruuttaa enintään kolmen kuukauden määräajaksi kuljettajan rikkomuksista. Jos yrittäjä tai liikenteestä vastaava henkilö ei kuitenkaan ole voinut rikkomukseen vaikuttaa, esimerkiksi kuljetusaikataulu on laadittu säästöjen mukaisesti, ei lupaa peruutettaisi.

Peruutettavien lupien määrä riippuisi luvanhaltijan lupien kokonaismäärästä. Peruuttamisen sijasta lääninhallitus voisi antaa varoituksen. Yhden luvan tai yhteisöluvan jäljennöksen haltijalle luvan peruuttamisen kynnys olisi korkeampi kuin sille, jolla niitä on useampia. Säännös vastaa yhteisöluvasäätöasetuksen 8 artiklan 3 kohtaa.

7 luku Kansainväliset kuljetukset

22 §. Kansainväliset kuljetukset. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan tavaraliikennelain 5 §:ää. Pykälän selkeyttämiseksi momenttien järjestystä vaihdettaisiin ja liikenne- ja viestintäministeriön valtuuksia täsmennettäisiin ja rajattaisiin tarkemmin. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin kuljetusluvan pakollisuudesta tietyissä tilanteissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin liikenne- ja viestintäministeriön mahdollisuudesta sopia vähäisistä poikkeuksista lupajärjestelyihin Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen ja sopimukseen sisältyvän vastavuoroisuuden perusteella. Vähäisten poikkeusten tekeminen olisi mahdollista esimerkiksi Suomen ja Venäjän välisen maantieliikennesopimuksen 6 artiklan 13 kohdan mukaan.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että liikenne- ja viestintäministeriö voi yksittäistapauksessa pakottavasta syystä vapauttaa kuljetusluvasta sellaisen ajoneuvon tai kuljetuksen, josta ei ole sovittu kansainvälisessä

sopimuksessa. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi, jos lastina on herkästi pilaantuvaa tavaraa.

23 §. Kuljetusluvan myöntämisen edellytykset. Pykälä vastaisi voimassa olevan tavaraliikennelain 7 b §:ää. Kuljetuslupa myönnettäisiin hakemuksesta, jossa on esitettävä lupaviranomaisen pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Pykälän 2 momentin mukaan lupaviranomaisen olisi myönnettävä lupa, jos kuljetusta varten olisi osoitettavissa kuljetuslupa. Luville voitaisiin määrätä hakuajat. Jos lupa voidaan myöntää lupien vähäisen määrän vuoksi vain osalle hakijoista, lupa olisi myönnettävä hakijalle, jonka kuljetus tehokkaimmin hyödyntää haettuun lupaan kohdistuvaa kuljetusoikeutta.

24 §. Kuljetusluvan palauttaminen. Pykälä vastaisi voimassa olevan tavaraliikennelain 7 c §:ää. Siinä säädettäisiin velvollisuudesta palauttaa käyttämättä jäänyt tai käyttämättömäksi jäävä kuljetuslupa. Pykälän 2 momentin mukaan lupaviranomaisella olisi oikeus saada virka-apua poliisilta, tullilta ja rajavartiolaitokselta säännöksen noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöön panemiseksi.

8 luku Erinäiset säännökset

25 §. Liikenteessä käytettävä ajoneuvo. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan tavaraliikenneasetuksen 16 §:ää. Luvanvaraiseen tavaraliikenteeseen käytetyn ajoneuvon tulisi olla luvanhaltijan yksinomaisessa hallinnassa tai luvanhaltijan käytössä kirjallisen vuokrasopimuksen perusteella. Ilman kuljettajaa tapahtuvasta ajoneuvon vuokraamisesta on säädetty neuvoston direktiivissä 84/647/ETY. Pykälän 1 momentti vastaisi direktiivin 2 artiklaa. Sen mukaan riittävänä selvityksenä työsuhteesta käy esimerkiksi viimeisin palkkaliuska. Lisäksi lisättäisiin selvyyden vuoksi maininta siitä, että liikenteen harjoittamiseen oikeuttavan luvan haltija vastaisi momentissa tarkoitettusta asiasta.

Pykälän 2 momentin mukaan liikenteen harjoittamiseen oikeuttavan luvan haltija vastaisi siitä, että ajoneuvossa on näkyvällä paikalla selvästi merkittynä luvan haltijan nimi ja yhteystiedot. Tällä pyritäisiin osaltaan ehkäisemään ”harmaan talouden” tavarankulje-

tuksia. Merkinnän tekemättä jättäminen olisi rangaistavaa.

Pykälän 3 momentin mukaan ensimmäisen ja toisen momentin vaatimukset eivät koskisi kuljetuksiin käytetyn ajoneuvon lyhytaikaisen rikkoutumisen vuoksi käytössä olevaa korvaavaa ajoneuvoa. Lyhytaikaisena pidettäisiin pääsääntöisesti enintään yhden kuukauden mittaista ajanjaksoa.

26 §. Kuolin- ja konkurssipesän oikeus jatkaa liikennettä. Pykälä vastaisi voimassa olevan tavaraliikennelain 11 §:ää ja tavaraliikenneasetuksen 18 §:ää. Pykälässä säädettäisiin kuolin- ja konkurssipesän oikeudesta jatkaa liikennettä liikenneluvan haltijan kuoleman tai konkurssiin joutumisen jälkeen. Kuolinpesän luvanhaltijan velvollisuuksista vastaavan henkilön tulee olla hyvämaineinen ja oikeustoimikelpoinen.

27 §. Tietojen antaminen. Pykälässä säädettäisiin velvollisuudesta antaa tietoja lupaviranomaiselle. Liikenteenharjoittajan olisi vaadittaessa annettava liikennelupaa ja kuljetuslupaa koskevia liikenteellisiä ja taloudellisia tietoja kyseisen luvan myöntäneelle viranomaiselle.

28 §. Poliisin ilmoitusvelvollisuus. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan tavaraliikenneasetuksen 15 §:ää. Se sisältäisi säännöksen poliisin ilmoitusvelvollisuudesta rikkomustilanteissa, jotka voivat johtaa toimenpiteisiin.

29 §. Asiakirjan esittämisvelvollisuus. Pykälä vastaisi voimassa olevan tavaraliikennelain 12 §:ää kuljettajatodistusta koskevin säännöksin lisätynä. Kotimaan liikennelupa, liikennetraktorilupa tai kuljetuslupa alkuperäisenä tai yhteisöluvan jäljennös sekä tarvittaessa kuljettajatodistus pitää olla mukana ajoneuvossa liikennettä harjoittaessa. Asiakirjat olisi vaadittaessa esitettävä poliisi-, tulli- tai rajavartiomiehelle.

30 §. Kuljetuksen keskeyttäminen. Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevan tavaraliikennelain 15 §:ää ja 2 momentti voimassa olevan tavaraliikenneasetuksen 17 §:ää. Jos suorittajalla ei ole 28 §:ssä vaadittuja asiakirjoja mukana poliisi-, tulli- ja rajavartiomiehellä on velvollisuus keskeyttää kuljetus. Tällöin voitaisiin tarvittaessa ottaa ajoneuvon rekisteriote ja -kilvet keskeyttäjän haltuun.

31 §. Muutoksenhaku. Pykälän 1 momen-

tissa säädettäisiin mahdollisuudesta hakea Ajoneuvohallintokeskukselta oikaisua, jos henkilöä ei ole hyväksytty suoraan kokeeseen tai jos hän on tullut hylätyksi kokeessa. Oikaisua olisi haettava 30 päivän kuluttua siitä, kun hakija sai tiedon hylkäämisestä. Oikaisuvaatimuksesta tehtyyn päätökseen voisi hakea muutosta erikseen.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan tavaraliikennelain 13 §:ää. Muutoksenhaussa noudatettaisiin pääsääntöisesti hallintolainkäyttölain (586/1996) säädöksiä.

32 §. Rangaistussäännökset. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan tavaraliikennelain 14 §:ää. Pykälässä säädettäisiin lain säännösten rikkomisesta seuraavista rangaistuksista. Rangaistavaksi säädettäisiin muun muassa lain 24 §:n 2 momentissa tarkoitetun merkin näkemättä jättäminen.

33 §. Henkilörekisteritiedot. Pykälä vastaisi pääosin voimassa olevan tavaraliikennelain 16 §:ää. Pykälän mukaan lupaviranomaisella olisi oikeus saada tietoja rikosrekisteristä, sakkorekisteristä, ajoneuvoliikennerekisteristä ja ulosottorekisteristä liikenneluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevien asioiden käsittelyä varten. Luetteloon lisättäisiin tietojensaantioikeus verohallinnon verovelkätiedoista. Tämä helpottaisi lupaviranomaisen lupahakemusten käsittelyä. Tarkoituksena olisi, että lupaviranomainen saisi koneellisen käyttöyhteyden avulla ajantasaisen yhteyden kaikkiin mainittuihin rekistereihin.

34 §. Voimaantulo. Pykälällä säädettäisiin lain voimaantulosta. Siinä säädettäisiin kumottavaksi voimassa oleva luvanvaraisesta tavaraliikenteestä tiellä annettu laki ja luvanvaraisesta tavaraliikenteestä tiellä vuonna 1991 annetun asetuksen (346/1991) voimaan jätetty 5 §. Voimassa olevan lain kumoutuessa kumoutuu myös voimassa oleva asetus. Lain 25 § 2 momentin säännös luvan haltijan nimen ja yhteystietojen merkitsemisestä saatettaisiin voimaan kuitenkin heinäkuussa 2007.

35 §. Siirtymäsäännökset. Pykälässä säädettäisiin siirtymäsäännöksistä. Pykälän 1 momentin mukaan ennen tämän lain voimaantuloa myönnetyt liikenneluvat ja liikenneyrittäjäkoulutusluvut pysyisivät voimassa luvassa määrätyn ajan.

Pykälän 2 momentin mukaan ennen tämän

lain voimaantuloa jätetyt liikennelupahakemukset sekä ilmoitukset liikenteestä vastaavan henkilön muutoksista ratkaistaisiin tämän lain säännösten mukaisesti, jos niitä ei olisi ehditty ratkaista tämän lain voimaan tullessa.

Luvanhaltijan, jolla on liikennelupa tai henkilön, joka toimii liikenteestä vastaavana henkilönä yrityksessä, jolla on liikennelupa tämän lain voimaan tullessa katsotaan täyttävän laissa säädetyt ammattitaitovaatimukset.

Ennen lain voimaantuloa liikenneyrittäjäkursseista ja kirjallisesta loppukokeesta sekä käytännön kokemuksesta annetut todistukset jäisivät sellaisenaan voimaan.

1.2. Laki maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta

1 §. Lain tarkoitus ja soveltamisala. Lakia sovellettaisiin maanteiden tavarankuljetukseen ja henkilöliikenteeseen liittyvän liikenneyrittäjäkoulutuksen järjestämiseen ja valvontaan. Henkilöliikenteen osalta lakia sovellettaisiin linja-autolla ja taksilla harjoitettavaan henkilöliikenteeseen. Liikenneyrittäjäkoulutuksella tarkoitetaan liikenneyrittäjäkurssia, jota koskevat aineelliset säännökset sisältyvät kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annettuun lakiin ja luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annettuun lakiin tai niiden nojalla annettuihin säännöksiin.

Pykälän 2 momentin mukaan lain tarkoituksena olisi varmistaa asianmukaisen ja laadukkaan opetuksen antaminen liikenneyrittäjäksi aikovalle. Käytännössä varmistaminen tapahtuu toimilupajärjestelmällä sekä lupaviranomaisen valvonnalla.

2 §. Lupaa edellyttävä toiminta. Pykälän 1 momentin mukaan liikenneyrittäjäkoulutuksen antaminen olisi luvanvaraista. Elinkeinoluvalle voitaisiin huolehtia siitä, että opetus on laadukasta ja että sen taso ja opetusmenetelmiä voidaan valvoa.

Pykälän 2 momentin mukaan lupaan voitaisiin liittää opetuksen käytännön järjestämiseen liittyviä täydentäviä ehtoja. Liikenneyrittäjäkurssin sisältövaatimuksista on tarkoitus erikseen säätää asetuksella. Tarvittavat valtuutussäännökset ovat muussa lainsäädännössä. Täydentävillä ehdoilla tarkoitetaan tässä kurssin säännöllisyyteen, oppimateriaal-

liin, oppilasmääriin tai muihin toiminnan puitteisiin liittyviä ehtoja. Ehtojen tulisi olla suhteellisuusperiaatteen mukaisesti suhteutettu toiminnan luonteeseen ja laajuuteen. Niiden täytyy lisäksi liittyä laadukkaaseen opetuksen antamiseen varmistamiseen tai valvontaan.

3 §. Luvan edellytykset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin liikenneyrittäjäkoulutusluvan myöntämisen edellytyksistä. Edellytyksenä olisi riittävä kyky ja ammattitaito, toiminnan laajuus huomioon ottaen riittävä henkilökunta ja muut voimavarat toiminnan asianmukaiseen hoitamiseen eli koulutuksen antamiseen sekä se, että hakija on oikeustoimikelpoinen eli hakija ei ole konkurssissa eikä liiketoimintakiellossa. Lupa olisi myönnettävä, jos edellytykset täyttyvät.

4 §. Liikenneyrittäjäkoulutusluvan hakeminen. Pykälässä säädettäisiin liikenneyrittäjäkoulutusluvan hakemisesta. Lupaviranomainen olisi Ajoneuvohallintokeskus. Hakemuksen tulisi olla kirjallinen ja siinä olisi esitettävä lupaviranomaisen pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot. Tiedot voisivat koskea esimerkiksi koulutustiloja ja opetushenkilökunnan pätevyyttä.

5 §. Liikenneyrittäjäkoulutusluvan muuttaminen ja uusiminen. Pykälässä säädettäisiin liikenneyrittäjäkoulutusluvan muuttamisesta ja uusimisesta. Liikenneyrittäjäkoulutusluvan muuttamista tai uusimista haettaisiin siinä järjestyksessä kuin luvan hakemisesta edellä 4 §:ssä säädetään.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin uusimisen vireillepanon määräajasta, jotta uusitavalla luvalla saisi jatkaa koulutuksen antamista asian ratkaisemiseen saakka. Uusimista olisi haettava kolme kuukautta ennen aikaisemman luvan voimassaoloajan päättymistä.

6 §. Liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttaminen. Pykälässä säädettäisiin liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttamisesta. Ajoneuvohallintokeskus voisi peruuttaa liikenneyrittäjäkoulutusluvan kokonaan tai määräajaksi. Ennen peruuttamista Ajoneuvohallintokeskuksen tulisi antaa luvanhaltijalle kirjallinen varoitus ennen luvan peruuttamista, jos luvan peruuttaminen olisi liikenneyrittäjäkoulutuksen tarkoitus ja tavoitteet huomioon ottaen kohtuutonta tai jos luvan haltija on jo korjannut havaitut puutteet. Lupa voitaisiin peruut-

taa kolmesta eri syystä. Peruuttaminen olisi mahdollista ensinnäkin, jos luvanhaltija ei enää täytä liikenneyrittäjäkoulutusluvan saamisen edellytyksiä, toiseksi, jos luvanhaltija rikkoisi olennaisesti ja toistuvasti liikenneyrittäjäkoulutuksen pitämistä koskevia lupaehtoja tai kolmanneksi, jos opetuksessa on toistuvasti olennaisia puutteita. Peruuttaminen voisi tulla kysymykseen esimerkiksi tilanteessa, jossa kurssi toistuvasti jäisi pitämättä ilmoitettuna ajankohtana.

Selvyyden vuoksi säädettäisiin myös, että Ajoneuvohallintokeskuksen olisi peruutettava lupa luvan haltijan sitä pyytäessä.

7 §. Liikenneyrittäjäkoulutuksen valvonta. Pykälän 1 momentin mukaan Ajoneuvohallintokeskus valvoisi liikenneyrittäjäkoulutuksen järjestämistä. Pykälän 2 momentin mukaan valvonnallisista syistä sillä olisi oikeus tehdä tarkastuksia niissä paikoissa, joissa annetaan luvan nojalla liikenneyrittäjäkoulutusta, ei kuitenkaan kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa.

8 §. Muutoksenhaku. Pykälän mukaan Ajoneuvohallintokeskuksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen voisi hakea muutosta valittamalla noudattaen, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Se voisi määrätä päätöksessään, että päätöstä on noudatettava vailla lainvoimaa. Valitusviranomainen voisi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

9 §. Voimaantulo. Lain olisi tarkoitus tulla voimaan kesällä 2006. Muutoksen valmistautumisen vuoksi henkilöliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksen antamiseen lakia sovellettaisiin vasta 1 päivästä tammikuuta 2007.

10 §. Siirtymäsäännökset. Ennen tämän lain voimaantuloa liikenne- ja viestintäministeriön antamat määräaikaistehyväksynät pysyvät voimassa määräajan loppuun asti. Toistaiseksi voimassa olevan hyväksynnän saanut oppilaitos olisi velvollinen hakemaan lupaa viimeistään vuoden kuluessa tämän lain voimaan tulosta.

Jos samassa oppilaitoksessa järjestetään sekä henkilöliikenteen että tavaraliikenteen yrittäjäkoulutusta toistaiseksi voimassa olevan hyväksynnän nojalla, olisi lupa haettava viimeistään vuoden kuluttua 9 §:n 1 momentissa mainitusta ajankohdasta lukien.

1.3. Laki luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta

2 §. Määritelmiä. Pykälään ehdotetaan 1-säntäväksi ammattiin pääsydirektiivin määritelmä. Se on sama kuin kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä ehdotetun lain 2 §:n 12 kohdan määritelmä.

9 §. Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset. Voimassa olevan 1 momentin mukaan joukkoliikennelupa on myönnettävä hakijalle, joka hallitsee itseään ja omaisuuttaan, on vakavarainen, hyvämaineinen, ammattitaitoinen sekä muutoinkin henkilönä sopiva harjoittamaan henkilöliikennettä. Säännöstä ehdotetaan ajanmukaistettavaksi niin, että sanonta ”hallitsee itseään ja omaisuuttaan” korvattaisiin vaatimuksella oikeustoimikelpoisuudesta. Lisäksi muuta sopivuutta koskeva vaatimus sekä vaatimus liikenteestä vastaavalta henkilöltä edellytettävästä kyvystä asianmukaisesti vastata velvoitteistaan poistettaisiin ammattiin pääsydirektiivin vastaisina.

Hakijan sopivuuteen liittyvää vaatimusta on arvioitava myös perustuslain kannalta. Lain sanamuodosta ei voi suoraan päätellä, millaisesta sopivuudesta on kyse. Sopivuuden käsitettä on selostettu liikenne- ja viestintäministeriön tulkintaohjeissa. Niiden mukaan sopivuudella tarkoitetaan ikään, terveydentilaan ja elämäntapaan liittyviä ominaisuuksia. Perustuslain rajoitukselta, tässä tapauksessa 18 §:ssä säädetyn elinkeinovapauden rajoitukselta edellytetään täsmällisyyttä ja tarkkarajaisuutta. Siten sopivuus olisi kuvattava nykyistä täsmällisemmin. Niin tehtäessä asiaa joudutaan arvioimaan edellä mainittu tulkinta huomioon ottaen myös yhdenvertaisuuden periaatteen kannalta. Perustuslain 6 §:n mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan muun muassa iän, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Tavoitteiden kannalta on riittävää, että hakija täyttää ammattitaitoa, vakavaraisuutta ja hyvää mainetta koskevat vaatimukset varsinkin, kun erikseen on olemassa kuljettajaa koskevaa lainsäädäntöä. Siten sopivuutta koskevasta vaatimuksesta voidaan luopua ja luopumista perustella myös muilla kuin yh-

teisölainsäädännöstä johtuvilla syillä.

Pykälän 2 momenttiin on lisätty säännös siitä, miten muusta Euroopan talousalueen valtiosta oleva hakija voi osoittaa vakavaraisuutensa kotimaastaan hankkimillaan todistuksilla tai asiakirjoilla. Asiasta on nykyisin säädetty liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

Pykälän 3 momenttiin on tehty vähäisiä sanonnallisia tarkistuksia sen sisältöä muuttamatta.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin siitä, miten muusta Euroopan talousalueen valtiosta oleva hakija voi osoittaa hyvämaineisuutensa. Muutos liittyy samaan asiakokonaisuuteen kuin ehdotettu 2 momentin muutos.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin linja-autoliikenteen yrittäjäkurssiin liittyvästä kokeesta, josta todistuksen antaisi Ajoneuvohallintokeskus, eikä enää koulutusta antava oppilaitos. Liikenne- ja viestintäministeriö ei enää hyväksyisi oppilaitoksia, vaan niiden tulisi hankkia maantieliikenteen yrittäjäkoulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu lupa.

Samalla ammattitaitovaatimuksen sisältöä muutettaisiin niin, että hakijalta ja liikenteestä vastaavalta henkilöltä ei enää edellytettäisi käytännön kokemusta. Muutos on tarpeen, koska käytännön kokemusta koskeva vaatimus ei enää ole sopusoinnussa yhteisöläinsäädännön kanssa. Ammattiin pääsydirektiivin 3 artiklan mukaan ammatillista pätevyyttä koskevana edellytyksenä on direktiivissä määriteltyjen tietojen hallinta, joka osoitetaan pakollisessa kirjallisessa kokeessa. Direktiivin johdanto-osan mukaan direktiivillä ei rajoiteta jäsenvaltioiden oikeutta järjestää hakijoille ammatillista pätevyyttä koskevaan kokeeseen valmentavaa pakollista koulutusta. Muita kuin direktiivin mukaisia ammattitaitovaatimuksia ei hakijoille voida asettaa.

Pykälän 6 momenttia muutettaisiin niin, että kurssin loppukoetta koskeva vaatimus korvattaisiin viittauksella 5 momentissa mainittuun todistukseen. Pykälän sisältö vastaisi ehdotetun kaupallisia tavarankuljetuksia koskevan lain 8 §:ää.

9 b §. Taksiluvan ja sairaankuljetusluvan myöntämisen edellytykset. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, joka koskee liikenteestä vastaavaa henkilöä, koska vaatimus on poistettu 9 §:n 1 momentista. Taksiluvan haltijan

liikenteestä vastaava henkilölle voidaan edelleen asettaa tarpeellisia vakavaraisuutta koskevia vaatimuksia. Pykälän 3 ja 4 momenttiin tehtäisiin muutokset, jotka johtuvat ehdotetusta maantiiliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta annettavasta laista. Kokeesta annettavasta todistuksesta säädetään nykyään luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun asetuksen (666/1994, henkilöliikenneasetus) 4 §:n 3 momentissa. Käytännön kokemusta koskevaa vaatimusta ei muutettaisi.

9 c §. *Liikenneyrittäjäkurssit ja todistukset hyväksytystä kokeesta.* Uudessa pykälässä säädettäisiin joukkoliikenneluvan ja taksiluvan myöntämisen edellytyksenä olevista liikenneyrittäjäkurseista ja hyväksytystä kokeesta annettavista todistuksista.

Pykälän 1 momentissa olisi yrittäjäkurseja ja todistuksia koskeva perussäännös. Kurssi olisi edelleen pakollinen lukuun ottamatta 9 §:n 6 momentissa säädettyä poikkeusta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin todistuksesta. Todistuksen muodosta ja sisällöstä säädetään nykyään samalla tavalla henkilöliikenneasetuksen 3 §:n 3 momentissa.

9 d §. *Ammattiinpääsyydirektiivissä tarkoitettujen toimivaltaiset viranomaiset ja toimielimet.* Uudessa pykälässä säädettäisiin niistä viranomaisista, jotka antavat todistuksen tai muun asiakirjan Suomesta olevalle henkilölle, joka aikoo harjoittaa maanteiden henkilöliikennettä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Asiasta on nykyisin säädetty liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

25 §. *Muutoksenhaku.* Pykälässä säädettäisiin kokeeseen osallistuvien oikeusturvasta. Hylätyksi tulleella olisi oikeus hakea Ajoneuvohallintokeskukselta oikaisua ja sen jälkeen muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

1.4. Laki Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Ajoneuvohallintokeskuksen tehtäviä koskevaan 2 §:n 1 momenttiin lisättäisiin uusi 17 kohta, jonka mukaan Ajoneuvohallintokeskus vastaa lupaa edellyttävää kuljetustoimintaa varten suoritettavan kokeen järjestämisestä ja todistuksen myöntämisestä sekä

koulutuslupien myöntämisestä ja koulutuksen valvonnasta.

1.5. Laki ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta

1 §. *Ajoneuvoliikennerekisteri ja sen käytötarkoitus.* Koska Ajoneuvohallintokeskus vastaisi lupaa edellyttävässä kuljetustoiminnassa vaadittavan kokeen järjestämisestä ja todistusten myöntämisestä, tiedot kokeista ja myönnettyistä todistuksista talletettaisiin ajoneuvoliikennerekisteriin. Tämän vuoksi pykälän 2 momenttiin lisättäisiin ajoneuvoliikennerekisteriin tallettaviksi tiedoiksi lupaa edellyttävässä kuljetustoiminnassa vaadittavat kokeet ja todistukset.

3 §. *Rekisteröidyt.* Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uusi 7 kohta, jonka mukaan ajoneuvoliikennerekisteriin saisi tallettaa tiedon luonnollisesta henkilöstä, joka on ilmoittanut lupaa edellyttävässä kuljetustoiminnassa vaadittavaan kokeeseen tai jolle on myönnetty toiminnassa vaadittava todistus.

5 §. *Luonnollisista henkilöistä tallettavat muut tiedot.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 11 kohta, jonka mukaan lupaa edellyttävää kuljetustoimintaa varten suoritettavasta kokeesta ja lupaa varten myönnettävästä todistuksesta saisi tallettaa rekisteriin rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja. Pykälän 2 momentin mukaan tiedoista säädettäisiin tarvittaessa tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotukseen sisältyy valtuutuksia säätää valtioneuvoston asetuksella tarkempia määräyksiä käytettävissä olevien varojen määräämistä ja liikenneyrittäjäkurssin sisällöstä.

3. Voimaantulo

Laki luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 2007 alusta ja muut lait kesällä 2006 kaupallisia tavarankuljetuksia koskevan lain 25 §:n 2 kohta kuitenkin heinäkuussa 2007.

4. Suhde perustuslakiin ja sääätämisyjärjestys

Eräät ehdotetuista muutoksista ovat merkittävimmiksi perustuslain perusoikeuksien näkökulmasta. Ehdotusta on tarkasteltava erityisesti perustuslain 18 §:n 1 momentissa säädetyn elinkeinovapauden kannalta.

Perustuslain 18 §:n mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on aiemmassa lausuntokäytännössään käsitellyt toimiluvan ja elinkeinovapauden suhdetta muun muassa lausunnoissa PeVL 47/1996 vp, PeVL 4/2000 vp, ja PeVL 19/1999 vp. Valiokunta on pitänyt elinkeinovapautta pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraistamisen olevan poikkeuksellisesti mahdollista. Luvanvaraisuudesta on kuitenkin aina säädettävä lailla, jonka on täytettävä perusoikeuden rajoitusta koskevat tarkkarajaisuuden ja täsmällisyyden vaatimukset.

Esityksessä ehdotetaan säilytettäväksi kaupallinen tavarankuljetus ja maantieliikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksen antamisen säätäminen luvanvaraiseksi. Näin voidaan varmistua siitä, että kaupalliset tavarankuljetukset tehdään ammattitaitoisesti ja liikenneturvallisesti.

Lupajärjestelmällä pystytään valvomaan

ammattiin pääsydirektiivin edellyttämien vaatimusten täyttyminen.

Lupaharkinta olisi oikeusharkintaa. Sekä liikenteen harjoittamiseen oikeuttava lupa että liikenneyrittäjäkoulutuslupa olisi myönnettävä, jos hakija täyttää laissa säädetyt edellytykset.

Kaupallisia tavarankuljetuksia koskevan lakiehdotuksen 21 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi liikenneluvan väliaikaisesta peruuttamisesta. Perustuslakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt luvan peruuttamista yksilön oikeusasemaan puuttavana viranomaistoimena vaikutuksiltaan jyrkempänä kuin haetun luvan epäämistä. Sen vuoksi valiokunta on katsonut sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta välttämättömäksi sitoa luvan peruuttamismahdollisuus vakaviin ja olennaisiin rikkomuksiin ja laiminlyönteihin sekä siihen, että luvanhaltijalle mahdollisesti annetut huomautukset ja varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen. Nämä vaatimukset on otettu huomioon.

Edellä kerrotuilla perusteilla lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kaupalliseen tavarankuljetukseen tiellä ja kuljetuslupaa edellyttävään kansainväliseen tavaraliikenteeseen.

Tämän lain säännöksiä ei, kuljetuslupaa ja kuljettajatodistusta koskevia säännöksiä lukuun ottamatta, sovelleta sellaisella yleiseltä liikenteeltä eristetyllä työmaalla, tehdas-, satama-, varasto-, kilpailu- tai muulla vastaavalla alueella taikka tiellä, jolla liikkuminen on sallittu vain määrättyssä tarkoituksessa tai omistajan luvalla, edellyttäen että liikkumisrajoitus on näkyvästi osoitettu liikennemerkein, puomein tai muulla selvästi havaittavalla tavalla.

Tämän lain säännöksiä ei sovelleta oman tavarankuljettamiseen.

Tiellä kuljettamisena ei pidetä tien ylitystä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *yhteisöluvalla* yhteisössä jäsenvaltion alueelle tai sen alueelta taikka yhden tai useamman jäsenvaltion alueen kautta tapahtuvan maanteiden tavaraliikenteen markkinoille pääsystä annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 881/92, jäljempänä *yhteisöluo-asetus*, tarkoitettua lupaa;

2) *kuljettajatodistuksella* yhteisöluo-putaan liit-tyvää kuljettajatodi- stusta;

3) *yhteisöluo-putan jäljennöksellä* lupaviran-omaisen antamaa ja oikeaksi todistamaa jäl- jennöstä yhteisöluo-putasta;

4) *kotiimaan liikenneluvalla* muualla Suo- messa kuin Ahvenanmaan maakunnassa ta- pahtuvaan kaupalliseen tavarankuljetukseen myönnettyä lupaa;

5) *liikennetraktoriluvalla* muualla Suomes- sa kuin Ahvenanmaan maakunnassa liikenne- traktorilla tapahtuvaan kaupalliseen tavarankuljetukseen myönnettyä lupaa;

6) *kuljetusluvalla* lupaa, jonka nojalla ul- komailta rekisteröityä kuorma-autoa tai ras- kasta perävaunua saa käyttää Suomessa taikka Suomessa rekisteröityä kuorma-autoa tai raskasta perävaunua ulkomailta;

7) *kahdenkeskisellä luvalla* Suomen ja toi- sen valtion väliseen liikenteeseen tarkoitettua kuljetuslupaa;

8) *kolmannen maan luvalla* kuljetuslupaa kahden sellaisen valtion välillä, joista kum- pikaan ei ole ajoneuvon rekisteröintivaltio;

9) *CEMT-luvalla* Euroopan liikenneminis- tereiden konferenssin tarkoittamaa kuljetus- lupaa kahdessa eri jäsenvaltiossa sijaitsevan kuorma- ja lastauspaikan välillä;

10) *läpikuljettuvalla* Itävallan kautta kulke- viin raskaisiin tavarankuljetusajoneuvoihin sovellettavaa siirtymäkauden ekopistejärjes- telmää tai muuta lupaa, joka oikeuttaa liiken- teen harjoittajan kulkemaan toisen valtion lä- pi;

11) *ajoneuvolla* autoa ja liikennetraktoria;

12) *ammattiin pääsydirektiivillä* maanteiden kansallisen ja kansainvälisen tavarankuljetus- ja hen- kilöliikenteen harjoittajien ammattiin pääsystä sekä tutkintotodistusten, todistusten ja

muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta sekä toimenpiteistä näiden liikenteenharjoittajien sijoittautumisvapauden tehokkaan käyttämisen edistämiseksi annettua neuvoston direktiiviä 96/26/EY;

13) *tiellä* yleiselle liikenteelle tarkoitettua tai yleisesti liikenteeseen käytettävää tietä tai katua.

2 luku

Viranomaiset

3 §

Lupaviranomaiset

Yhteisöluvun, kuljettajatodistuksen, kotimaan liikenneluvan ja liikennetraktoriluvan myöntää lääninhallitus.

Tulli myöntää 2 §:n 6 ja 9 kohdassa tarkoitettua kuljetuslupaa. Ajoneuvohallintokeskus myöntää 2 §:n 7, 8 ja 10 kohdassa tarkoitettua kuljetuslupaa. Jäljempänä 22 §:ssä tarkoitettua kuljetuslupaa myöntää liikenne- ja viestintäministeriö.

4 §

Neuvoston asetuksen mukaan toimivaltainen viranomainen

Edellytyksistä, joilla muut kuin jäsenvaltiosta olevat liikenteenharjoittajat voivat harjoittaa kansallista maanteiden tavaraliikennettä jäsenvaltiossa, annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3118/93 tarkoitettu toimivaltainen viranomainen Suomessa on liikenne- ja viestintäministeriö.

3 luku

Lupajärjestelmä

5 §

Luvan tarve

Tavaran kuljettaminen ajoneuvolla tiellä korvausta vastaan edellyttää lupaa. Lupaa ei kuitenkaan tarvita 7 §:ssä tarkoitettuihin kul-

jetuksiin.

Jos tavaraa kuljetetaan korvausta vastaan vuokratulla ajoneuvolla, jonka kuljettajana toimii sen vuokralle antaja tai vuokralle antajan palveluksessa oleva taikka vuokralle antajan tehtävään osoittama, välittämä tai muulla näihin verrattavalla tavalla järjestämä henkilö, liikenteenharjoittajana pidetään vuokralle ottajan asemesta vuokralle antajaa.

6 §

Liikenteen harjoittamiseen oikeuttavat luvat

Suomessa myönnettyllä yhteisöluvalla voi harjoittaa yhteisö lupa-asetuksessa sallittua Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden ja Sveitsin keskinäisen liikenteen lisäksi myös muuta ulkomaan liikennettä sekä kotimaan liikennettä Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta.

Kotimaan liikenneluvalla voi harjoittaa liikennettä koko maassa Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta sekä 3 ja 4 momentissa tarkoitettua ulkomaanliikennettä.

Kotimaan liikenneluvalla voi harjoittaa yhteisistä säännöistä harjoitettaessa kansainvälistä liikennettä 23 päivänä heinäkuuta 1962 annetun ensimmäisen neuvoston direktiivin liitteessä tarkoitettuja kuljetuksia Suomen ja muiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden välillä, jos kuljetukset Suomen lainsäädännön mukaan edellyttävät liikennelupaa.

Suomen ja Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden välillä kotimaan liikenneluvalla voi:

- 1) kuljettaa maa- ja kiviaineksia sekä jalostamatonta puuta avaraa;
- 2) suorittaa muutto- ja näyttelykuljetuksia;
- 3) kuljettaa vahingoittuneita tai rikkoutuneita moottoriajoneuvoja;
- 4) viedä sellaisen koneen, laitteen tai varaosan, jota sen vastaanottaja kiireellisesti tarvitsee rikkoontuneen tilalle liikkeen, laitoksen tai yrityksen toiminnan ylläpitämiseksi, ja tuoda paluukuormana rikkoontuneen koneen, laitteen tai varaosan.

Edellä 4 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa saa paluukuljetuksena kuljettaa muitakin tavaraa.

Liikennetraktoriluvalla voi harjoittaa liikennettä koko maassa lukuun ottamatta Ahvenanmaan maakuntaa.

Ahvenanmaan maakunnassa harjoitettavasta liikenteestä päättää Ahvenanmaan maakunta. Ahvenanmaan maakunnan hallituksen myöntämä liikennelupa oikeuttaa kuljettamaan tavaraa Ahvenanmaan ja muun Suomen välillä.

7 §

Ilman lupaa sallittu kaupallinen liikenne

Lupaa ei tarvita suoritettaessa:

1) tavarankuljetusta ajoneuvolla tai ajoneuvoyhdistelmällä, jonka suurin sallittu kokonaisuus on enintään 2 400 kiloa;

2) tavarankuljetusta ammatillisessa opilaitoksessa opetushallituksen valvonnassa tapahtuvan kuljettajan ammattiopetuksen yhteydessä;

3) elinkeinotoiminnan yhteydessä siihen tavanomaisesti liittyvää tavarankuljetusta elinkeinonharjoittajan hallinnassa olevalla ajoneuvolla;

4) työurakoiden tai muiden sopimuksen kohteena olevien työkokonaisuuksien yhteyteen kuuluvaa tavarankuljetusta urakoitsijan tai muun suoritusvelvollisen hallinnassa olevalla ajoneuvolla, jos tiellä suoritettujen kuljetusten kuljetuskustannusten osuus on enintään 30 prosenttia urakasta tai työkokonaisuudesta;

5) maa-, metsä-, eläin- tai kalatalouden kuljetusta näiden alojen elinkeinon harjoittajan hallinnassa olevalla liikennetraktorilla yhden kunnan alueella;

6) kotihoidon palveluun liittyvää kuljetusta tämän alan elinkeinonharjoittajan hallinnassa olevalla ajoneuvolla yhden kunnan alueella;

7) tien- ja kadunpitoon liittyvän maa-aineksen, veden, suolan tai muun vastaavan aineen levittämistä tielle tai kadulle;

8) konsernin tai siihen verrattavan yhtymän, kunnan, kuntayhtymän tai kuntakonserniin kuuluvan yhteisön sisäistä kuljetusta sen hallinnassa olevalla ajoneuvolla;

9) kunnan, kuntayhtymän tai kuntakonserniin kuuluvan yhteisön järjestämiin sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä opetuspalveluihin

liittyvää kuljetusta sen hallinnassa olevalla ajoneuvolla;

10) postipalvelulaissa (313/2001) tarkoitettua postinkuljetusta postitoimiluvan haltijan hallinnassa olevalla ajoneuvolla;

11) ruumiinkuljetusta;

12) kuljetusta, josta työnantaja maksaa palkansaajalle verohallinnon verottomana hyväksymän suuruisen korvauksen työtehtäviin liittyvien tavaroiden kuljettamisesta palkansaajan hallinnassa olevalla ajoneuvolla.

Edellä 1 momentin 3—6 kohdassa tarkoitettujen kuljetusten kustannusten osuus sa olla enintään 30 prosenttia koko elinkeinotoiminnan suoranaista kustannuksista tilikaudella, ja se lasketaan vertaamalla kuljetustoiminnasta aiheutuneita suoranaista kustannuksia harjoitettavan koko elinkeinotoiminnan suoranaisiin kustannuksiin tilikaudella.

Kuljetuksen osuuteen lasketaan kuljettajan työpanos tavarankuormaamisessa ja purkamisessa, myös tien ulkopuolella, siltä osin kuin ne tapahtuvat kuljetuksen mahdollistamiseksi.

4 luku

Liikenteen harjoittamista koskevan luvan myöntämisen edellytykset

8 §

Luvan edellytykset

Liikenteen harjoittamista koskeva lupa on myönnettävä hakijalle, joka on:

1) hyvämaineinen;

2) saanut ammattitaidosta Ajoneuvohallintokeskuksen myöntämän todistuksen;

3) oikeustoimikelpoinen; ja

4) vakavarainen.

Lupa myönnetään 4 kohdan vaatimuksen täyttävälle oikeushenkilölle, jonka liikenteestä vastaava henkilö täyttää 1—3 kohdan vaatimukset.

Hyvämaineisuutta, ammattitaitoa tai vakavaraisuutta koskevan vaatimuksen täyttyminen voidaan osoittaa myös muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myön-

netyllä ammattiinpääsydirektiivin mukaisella todistuksella.

9 §

Hyvä maine

Hakija tai liikenteestä vastaava henkilö ei täytä 8 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädettyä hyvämaineisuuden vaatimusta, jos:

1) hänet on viimeisten viiden vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen; tai

2) hänet on vähintään kolmesti viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu sakkorangaistukseen työ- tai palkkasuhdetta, kirjanpitoa, liikenteen harjoittamista, ajo- ja lepoaikojen noudattamista, liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta, ympäristönsuojelua tai muiden ammatillista vastuuta koskevien säännösten rikkomisesta

ja teot osoittavat hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan luvanvaraista tavaraliikennettä.

10 §

Liikenneyrittäjäkurssi

Liikenneyrittäjäkurssin tarkoituksena on antaa liikenneyrittäjäksi aikovalle riittävä ammatillinen pätevyys kaupalliseen tavarankuljetukseen tiellä.

Kurssin opetussisällöstä ja pituudesta säädetään liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

11 §

Koe

Ajoneuvohallintokeskus vastaa sisällöltään ja rakenteeltaan ammattiinpääsydirektiivin mukaisen kokeen järjestämisestä. Kokeella varmistetaan siitä, että kokeeseen osallistuja täyttää direktiivissä asetetut ammattitaitovaatimukset. Ajoneuvohallintokeskus voi käyttää koetehtävien laadinnassa ja koetilaisuuden järjestämisessä apunaan ulkopuolista asiantuntijaa.

Ajoneuvohallintokeskus hyväksyy kokeeseen ilman liikenneyrittäjäkurssia henkilön, joka on:

1) toiminut päätoimisesti hallintoa, taloutta tai operatiivista toimintaa koskevissa vastuullisissa kuljetusalan tehtävissä vähintään kaksi vuotta ja on ilmeistä, että henkilöllä on liikenneyrittäjäkurssia vastaavat tiedot ja taidot; tai

2) suorittanut ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998) tarkoitettun, kaupallisen, hallinnollisen, teknisen tai kuljetusalan vähintään ammattikorkeakoulutasoisen tutkinnon tai alalle soveltuvan erikoisammattitutkinnon ja toiminut 1 kohdassa tarkoitetuissa tehtävissä vähintään yhden vuoden.

Kokeen voi korvata ulkomaanliikenteen osuuden sisältävällä kokeella, jos henkilö on suorittanut aiempien säännösten mukaisen kotimaan liikenneyrittäjäkurssin tai hänellä on voimassa oleva kotimaan liikennelupa. Liikennetraktorikurssin suorittaneen tai liikennetraktoriluvan haltijan tulee lisäksi suorittaa koe, joka sisältää ne liikenneyrittäjäkokeen aihepiirit, jotka eivät sisälly liikennetraktorikurssiin.

12 §

Todistus

Ajoneuvohallintokeskus antaa ammattiinpääsydirektiivin 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun todistuksen henkilölle, joka on suorittanut hyväksytysti Ajoneuvohallintokeskuksen järjestämän kokeen tai jolla on logistiikan alaan kuuluva ammattiinpääsydirektiivin edellyttämät aihepiirit sisältävä tekniikan ammattikorkeakoulun tutkintotodistus.

Kun haetaan yhteisölupa maanteiden tavaraliikenteen harjoittamista varten muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa kuin Suomessa, ammattiinpääsydirektiivin 8 artiklassa tarkoitetun todistuksen hyvämaineisuudesta antaa kotipaikan poliisi, direktiivin 9 artiklassa tarkoitetun todistuksen vakavaraisuudesta luottolaitos taikka Keskukskaupakamarin tai kaupakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö ja direktiivin 10 artiklassa tarkoitetun todistuk-

sen ammattitaidosta lääninhallitus, jos henkilö on saanut oikeuden harjoittaa tavaraliikennettä ensi kerran ennen 2 päivänä lokakuuta 1999 ja muutoin Ajoneuvohallintokeskus.

13 §

Vakavaraisuus

Liikenneluvan hakija tai haltija on katsottava vakavaraiseksi, jos hän kykenee asianmukaisesti vastaamaan velvoitteistaan ja osoittaa, että hänellä on riittävät taloudelliset voimavarat liikenteen aloittamiseen ja sen asianmukaiseen hoitamiseen.

Varoiksi katsotaan hakijan tai haltijan:

1) rahoitusomaisuus mukaan lukien tilinlytysoikeudet ja luottolaitosten myöntämät nostamattomat luotot;

2) vaihto-omaisuus;

3) vakuutena käytettävissä oleva käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset.

Jos hakija tai haltija on luonnollinen henkilö tai avoin yhtiö taikka kommandiittiyhtiö, voidaan varoiksi katsoa myös luonnollisen henkilön, yhtiömiesten ja vastuunalaisten yhtiömiesten henkilökohtainen vakuutena käytettävissä oleva omaisuus.

Liikennettä aloitettaessa tai ajoneuvojen määrää lisättäessä käytettävissä olevien varojen määrä saadaan vähentämällä 2 momentin mukaan lasketuista varoista liikenteen aloittamisesta tai ajoneuvojen määrän lisäämisestä aiheutuvat ajoneuvojen, toimitilojen, koneiden ja laitteiden hankintamenot.

Osamaksusopimuksella ostetusta ajoneuvosta varoiksi katsotaan sen verran kuin siitä on maksettu.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella säädetään, kuinka paljon käytettävissä olevia varoja tulee olla hakijan jokaista ajoneuvoa kohden.

14 §

Taloudellisten voimavarojen osoittaminen

Taloudellisten voimavarojen riittävyys osoitetaan lupaviranomaiselle toimitettavalla:

1) vakuudella, joka voi olla luottolaitoksen antama takaussitoutumus tai pankkitalletus; tai

2) todistuksella, jonka on antanut Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö taikka julkishallinnon ja -talouden tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu asiakirja on toimitettava lupaviranomaiselle lupaa haettaessa ja uusittaessa. Jos luvanhaltijalla on useampi kuin yksi lupa ja niiden voimassaoloaika päättyy eri aikoina, asiakirja on toimitettava vähintään viiden vuoden välein.

5 luku

Liikenteestä vastaava henkilö

15 §

Liikenteestä vastaava henkilö

Oikeushenkilöllä tulee aina olla edellytykset täyttävä lääninhallituksen hyväksymä liikenteestä vastaava henkilö, joka tosiasiallisesti ja jatkuvasti toimii tässä tehtävässä ja vastaa siitä, että liikennettä hoidetaan säännösten ja lupaehtojen mukaisesti sekä edustaa yritystä liikenneluvan myöntävän ja liikennettä valvovan viranomaisen kanssa asioidessa.

Luonnollinen henkilö, jolla on yhteisölupa, kotimaan liikennelupa tai liikennetraktorilupa, voidaan hyväksyä oikeushenkilön liikenteestä vastaavaksi henkilöksi vain, jos hänellä on osakkuuteen tai osakkeiden omistukseen perustuva määräämisvalta tai yhdenvertainen asema muiden osakkaiden kanssa tässä yhtiössä tai yhteisössä.

Konsernissa tai siihen verrattavassa yhtiössä voidaan sama henkilö hyväksyä kahden tai useamman oikeushenkilön liikenteestä vastaavaksi henkilöksi.

16 §

Liikenteestä vastaavan henkilön vaihtaminen

Jos liikenteestä vastaava henkilö on vaihdettava kuoleman, äkillisen vakavan sairau-

den, tapaturman tai muun näihin verrattavan ennalta arvaamattoman syyn vuoksi, on toisen henkilön hyväksymistä koskeva hakemus toimitettava viipymättä lupaviranomaiselle. Jos tehtävään ei voida heti esittää säädetty ammattitaitovaatimukset täyttävää henkilöä, on vaatimusten täyttymistä osoittavat selvitykset toimitettava mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään vuoden kuluttua vaihtamiseen johtaneesta tapahtumasta.

6 luku

Lupamenettely

17 §

Lupahakemus

Lupahakemus on tehtävä kirjallisesti hakijan kotipaikan lääninhallitukselle. Hakemuksessa on esitettävä lupaviranomaisen pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarvittavat tiedot.

Jos hakijalla ei ole kotipaikkaa Suomessa, sen on haettava lupaa Etelä-Suomen lääninhallitukselta ja liikenteestä vastaavan henkilön on toimitettava yhteystietonsa Etelä-Suomen lääninhallitukselle.

18 §

Luvan myöntäminen

Yhteisöluva, kotimaan liikennelupa ja liikennetraktorilupa myönnetään viideksi vuodeksi kerrallaan. Yhteisöluvan myöntämisessä noudatetaan, mitä yhteisöluva-asetuksessa säädetään.

Uusille hakijoille kotimaan liikennelupaa ei myönnetä. Kotimaan liikennelupa on ajoneuvokohtainen.

Lupaa ei saa luovuttaa toisen käytettäväksi.

19 §

Luvan muuttaminen ja uusiminen

Luvan muuttamista tai uusimista haetaan siinä järjestyksessä kuin luvan hakemisesta säädetään.

Jos uusiminen on pantu vireille viimeistään kuukautta ennen luvan viimeistä voimassaolopäivää, uusittavalla luvalla saa jatkaa liikennettä asian ratkaisemiseen saakka.

Kotimaan liikenneluvan uusimiseksi katsotaan myös yritysmuodon muutoksesta johtuva liikenteen harjoittamiseen oikeuttavan luvan muuttaminen.

20 §

Luvan peruuttaminen

Lupaviranomainen voi peruuttaa luvan määräajaksi tai kokonaan, jos luvan haltija ei enää täytä luvan saamisen edellytyksiä.

Jos luvan haltija tai liikenteestä vastaava henkilö on syyllistynyt 9 §:ssä tarkoitettuun tekoon, mutta hänen katsotaan edelleen täyttävän hyvämaineisuuden vaatimuksen, peruuttaminen voi koskea laajuudeltaan vain yhtä tai useampaa ajoneuvokohtaista lupaa.

Yhteisöluvan peruuttamisesta on voimassa lisäksi, mitä yhteisöluva-asetuksen 8 artiklassa säädetään. Mitä yhteisöluvan peruuttamisesta siinä säädetään, sovelletaan myös kotimaan liikenneluvan peruuttamiseen.

Vakavaraisuutta tai ammattitaitoa koskevan vaatimuksen osalta lupaviranomaisen on ennen luvan peruuttamista annettava luvan haltijalle mahdollisuus korjata puute lupaviranomaisen asettamassa määräajassa. Määräaika ei saa olla lyhyempi kuin kolme kuukautta.

Hyvämaineisuutta koskevan vaatimuksen osalta lupaviranomaisen on ennen luvan peruuttamista annettava luvan haltijalle kirjallinen varoitus, jos luvan haltijan rikkomukset tai rikokset kokonaisuutena arvioiden ovat vähäisiä.

21 §

Ajoneuvokohtaisen luvan tai yhteisöluvan jäljennöksen väliaikainen peruuttaminen

Jos luvan haltija taikka luvan haltijan palveluksessa oleva tai muutoin käyttämä kuljettaja on tuomittu liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta koskevien säännösten toistuvan ja vakavan rikkomisen johdosta, lääninhallitus voi enintään kolmen kuukauden määräajaksi pe-

ruuttaa tässä laissa tarkoitettun ajoneuvokohtaisen luvan tai yhteisöluvan jäljennöksen. Peruutettavien lupien tai yhteisöluvan jäljennösten lukumäärä päätetään luvanhaltijan lupien ja jäljennösten kokonaislukumäärän ja rikkomusten määrän ja vakavuuden perusteella. Lääninhallitus voi antaa luvanhaltijalle vain varoituksen, jos luvan tai yhteisöluvan jäljennöksen peruuttaminen olisi kohtuutonta.

7 luku

Kansainväliset kuljetukset

22 §

Kansainväliset kuljetukset

Ulkomailla rekisteröidyillä tai Suomessa rekisteröidyillä mutta ulkomaille vuokratulla kuorma-autolla ja raskaalla perävaunulla tulee olla liikenne- ja viestintäministeriön myöntämä kuljetuslupa, jollei kansainvälisistä sopimuksista tai Euroopan yhteisön lainsäädännöstä muuta johdu.

Liikenne- ja viestintäministeriö voi Suomea sitovan kansainväliseen velvoitteeseen ja sopimukseen sisältyvän vastavuoroisuuden perusteella sopia vähäisiä poikkeuksia lupajärjestelyihin.

Liikenne- ja viestintäministeriö voi yksittäistapauksessa pakottavasta syystä vapauttaa kuljetusluvasta sellaisen ajoneuvon tai kuljetuksen, josta ei ole sovittu kansainvälisessä sopimuksessa.

23 §

Ulkomailla tarvittavan kuljetusluvan myöntämisen edellytykset

Lupaviranomainen myöntää ulkomaille tarvittavan kuljetusluvan hakemuksesta. Hakemuksessa on esitettävä lupaviranomaisen pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Lupaviranomaisen on myönnettävä kuljetuslupa, jos haettua kuljetusta varten on Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen

mukaan osoitettavissa kuljetuslupa. Lupaviranomainen voi määrätä luvalla hakuajan. Jos lupa voidaan myöntää lupien vähäisen määrän vuoksi vain osalle hakijoista, se on myönnettävä hakijalle, jonka kuljetus tehokkaimmin hyödyntää haettuun lupaan kohdistuvaa kuljetusoikeutta.

24 §

Kuljetusluvan palauttaminen

Kuljetusluvan haltija on velvollinen viipymättä palauttamaan käyttämättömäksi jäävän tai käyttämättä jääneen kuljetusluvan lupaviranomaiselle. Lupaviranomainen voi vaatia kuljetusluvan palautettavaksi, jos luvanhaltija ei käytä kuljetuslupaa eikä ota sitä käyttöön lupaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

Lupaviranomaisella on oikeus saada virkapuolia poliisilta, tullilta ja rajavartiolaitokselta 1 momentin noudattamisen valvomiseksi ja täytäntöön panemiseksi.

8 luku

Erinäiset säännökset

25 §

Liikenteessä käytettävä ajoneuvo

Liikenteen harjoittamiseen oikeuttavan luvan haltija vastaa siitä, että luvanvaraiseen liikenteeseen käytettävä ajoneuvo on:

- 1) luvanhaltijan yksinomaisessa hallinnassa, mikä on merkitty ajoneuvorekisteriin; tai
- 2) luvanhaltijan käytössä kirjallisen vuokrasopimuksen perusteella, jolloin alkuperäinen vuokrasopimus tai sen oikeaksi todistettu jäljennös on pidettävä ajoneuvossa mukana ja, jos ajoneuvon kuljettajana ei toimi vuokraaja, kirjallinen selvitys siitä, että kuljettaja on vuokraajan palveluksessa.

Liikenteen harjoittamiseen oikeuttavan luvan haltija vastaa siitä, että luvanvaraiseen liikenteeseen käytettävässä ajoneuvossa tulee olla näkyvällä paikalla selvästi merkittynä yhteisöluvan, kotimaan liikenneluvan tai lii-

kennetraktoriluvan haltijan nimi ja yhteystiedot.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei koske kuljetuksiin käytetyn ajoneuvon lyhytaikaisen rikkoutumisen vuoksi käytössä olevaa korvaavaa ajoneuvoa.

26 §

Kuolin- ja konkurssipesän oikeus jatkaa liikennettä

Jos luvan haltija kuolee, on kuolinpesällä oikeus jatkaa liikennettä enintään 18 kuukauden ajan ehdolla, että kuolinpesä kolmen kuukauden kuluessa kuolinpäivästä ilmoittaa lupaviranomaiselle hyväksyttäväksi luvan haltijan velvollisuuksista vastaavan 8 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa säädetyt vaatimukset täyttävän henkilön.

Jos luvanhaltija asetetaan konkurssiin, konkurssipesällä on oikeus jatkaa liikennettä enintään kolmen kuukauden ajan konkurssin alkamisesta. Luvanhaltijan velvollisuuksista vastaavat tänä aikana ne, jotka hoitavat konkurssipesää.

27 §

Tietojen antaminen

Liikenteenharjoittajan tulee pyynnöstä antaa lääninhallitukselle lupaa koskevia liikenteellisiä ja taloudellisia tietoja.

Liikenteenharjoittajan tulee pyynnöstä antaa tullille ja Ajoneuvohallintokeskukselle kuljetuslupaa koskevia liikenteellisiä ja taloudellisia tietoja

28 §

Poliisin ilmoitusvelvollisuus

Luvanhaltijan kotipaikan poliisin tulee viipymättä ilmoittaa lupaviranomaiselle tiedossaan olevista seikoista, jotka voivat johtaa 20 tai 21 §:ssä tarkoitettuun luvan peruuttamiseen taikka varoituksen antamiseen.

29 §

Asiakirjan esittämisvelvollisuus

Liikennettä harjoitettaessa on ajoneuvossa tarvittaessa oltava mukana voimassaoleva kotimaan liikennelupa, liikennetraktorilupa tai kuljetuslupa alkuperäisenä taikka yhteisöluvan jäljennös sekä kuljettajatodistus tai 25 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu vuokrasopimus, sen oikeaksi todistettu jäljennös tai selvitys.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu asiakirja on vaadittaessa esitettävä poliisi-, tulli- tai rajavartiomiehelle.

30 §

Kuljetuksen keskeyttäminen

Poliisi-, tulli- tai rajavartiomiehen tulee keskeyttää kuljetus, jonka suorittaja ei voi heti esittää 29 §:ssä tarkoitettua asiakirjaa, jollei ole erityistä syytä sallia kuljetuksen jatkamista.

Jos kuljetus keskeytetään, on poliisi-, tulli- ja rajavartiomiehellä oikeus tarvittaessa ottaa ajoneuvon rekisteriote ja -kilvet haltuunsa. Ne on annettava takaisin, kun perustetta kuljetuksen keskeyttämiselle ei enää ole.

31 §

Muutoksenhaku

Ajoneuvo hallintokeskuksen 11 §:ssä tarkoitettuun kokeeseen hyväksymistä koskevaan päätökseen ja hylätyyn koesuoritukseen ei voi hakea muutosta valittamalla. Kokeeseen hyväksymistä koskevaan päätökseen ja koesuoritukseen saa hakea oikaisua Ajoneuvohallintokeskukselta. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa siitä, kun henkilö sai tiedon hylkäämisestä. Muutoksenhausta oikaisuvaatimusta koskevaan Ajoneuvohallintokeskuksen päätökseen säädetään 2 momentissa.

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta,

jollei valitusviranomainen toisin määrää.

32 §

Rangaistussäännökset

Joka harjoittaa tässä laissa tarkoitettua liikennettä ilman asianmukaista lupaa, on tuomittava *luvattomasta tavaraliikenteen harjoittamisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

Joka luovuttaa luvan toisen käytettäväksi, laiminlyö 25 §:n 2 momentissa tarkoitettua merkinnän tekemisen tai 27 §:ssä tarkoitettua tietojenantovelvollisuuden taikka jättää noudattamatta, mitä 29 §:ssä säädetään, on tuomittava *kaupallisista tavarankuljetuksista tiellä annetun lain säännösten rikkomisesta* sakkoon.

33 §

Henkilörekisteritiedot

Lupaviranomaisella on oikeus saada tietoja rikosrekisteristä, sakkorekisteristä, ajoneuvo-liikennerekisteristä ja ulosottorekisteristä sekä verohallinnolta verovelkatiedot yhteisöluvan, kotimaan liikenteen luvan ja liikenne-traktoriluvan myöntämistä, uusimista ja peruuttamista koskevien asioiden käsittelyä varten.

34 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 25 §:n 2 momentti tulee kuitenkin voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2007.

Tällä lailla kumotaan luvanvaraisesta tavaraliikenteestä tiellä 15 päivänä helmikuuta 1991 annettu laki (342/1991) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen ja luvanvaraisesta tavaraliikenteestä 15 päivänä helmikuuta 1991 annetun asetuksen (346/1991) 5 §, sellaisena kuin se on 1 päivänä syyskuuta 1995 luvanvaraisesta tavaraliikenteestä tiellä annetun asetuksen muuttamisesta annetussa asetuksessa (1110/1995).

35 §

Siirtymäsäännökset

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty liikenneluvat pysyvät voimassa luvassa määrätyn ajan.

Liikennelupahakemukset sekä ilmoitukset liikenteestä vastaavan henkilön muutoksista, jotka on jätetty ennen tämän lain voimaantuloa, mutta joita ei ole ratkaistu tämän lain voimaan tullessa, ratkaistaan tämän lain säännösten mukaisesti.

Luvanhaltijan, jolla on liikennelupa kuorma- tai pakettiautolle tämän lain voimaan tullessa, samoin kuin henkilön, joka toimii liikenteestä vastaavana henkilönä kuorma- tai pakettiautolla ammattimaista liikennettä harjoittavassa yrityksessä tämän lain voimaan tullessa, katsotaan täyttävän tässä laissa säädetyn ammattitaitovaatimuksen.

Ennen tämän lain voimaantuloa liikenne-ryhtäjäkurssista ja kirjallisesta loppukokeesta sekä käytännön kokemuksesta annetut todistukset jäävät sellaisinaan voimaan. Todistukset myöntäneiden oppilaitosten tulee toimittaa tiedot todistuksista Ajoneuvohallintokeskukselle vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

2.

Laki**maantielikenteen liikenneyrittäjäkoulutuksesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala ja tarkoitus

Tässä laissa säädetään maanteiden tavarankuljetukseen ja linja-autolla tai henkilöautolla tapahtuvaan henkilöliikenteeseen liittyvän liikenneyrittäjäkoulutuksen järjestämisestä ja valvonnasta.

Lain tarkoituksena on varmistaa asianmukaisen ja laadukkaan opetuksen antaminen liikenneyrittäjäksi aikovalle.

2 §

Lupaa edellyttävä toiminta

Liikenneyrittäjäkoulutuksen antaminen edellyttää Ajoneuvo hallintokeskuksen lupaa.

Lupaan voidaan liittää opetuksen käytännön järjestämiseen liittyviä täydentäviä ehtoja. Ehdot on suhteutettava toiminnan luonteeseen ja laajuuteen ja niiden on oltava 1 §:ssä määriteltyjen tavoitteiden mukaisia.

3 §

Luvan edellytykset

Liikenneyrittäjäkoulutuslupa on myönnettävä jos:

- 1) hakijalla on riittävä kyky ja ammattitaito;
- 2) hakijalla on toiminnan laajuuteen nähden riittävä henkilöstö ja muut voimavarat toiminnan asianmukaiseen hoitamiseen;
- 3) hakija on oikeustoimikelpoinen.

Liikenneyrittäjäkoulutuslupa myönnetään viideksi vuodeksi kerrallaan.

4 §

Liikenneyrittäjäkoulutusluvan hakeminen

Liikenneyrittäjäkoulutuslupaa on haettava Ajoneuvohallintokeskukselta kirjallisesti. Hakemuksessa on esitettävä lupaviranomaisen pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

5 §

Liikenneyrittäjäkoulutusluvan muuttaminen ja uusiminen

Liikenneyrittäjäkoulutusluvan muuttamista tai uusimista haetaan siinä järjestyksessä kuin luvan hakemisesta 4 §:ssä säädetään.

Jos uusiminen on pantu vireille viimeistään kolme kuukautta ennen liikenneyrittäjäkoulutusluvan viimeistä voimassaolopäivää, uusittavalla luvalla saa jatkaa koulutuksen antamista asian ratkaisemiseen saakka.

6 §

Liikenneyrittäjäkoulutusluvan peruuttaminen

Ajoneuvohallintokeskus voi peruuttaa liikenneyrittäjäkoulutusluvan kokonaan tai määräajaksi:

- 1) jos luvanhaltija ei enää täytä liikenneyrittäjäkoulutusluvan saamisen edellytyksiä;
- 2) jos luvanhaltija rikkoo olennaisesti ja toistuvasti liikenneyrittäjäkoulutusluvan lupaehtoja;
- 3) jos opetuksessa on toistuvasti olennaisia puutteita;

4) jos luvanhaltija ilman hyväksyttävää syytä on toistuvasti järjestämättä Ajoneuvohallintokeskukselle ilmoittamiaan kursseja.

Ajoneuvohallintokeskus voi peruuttamisen sijasta antaa luvan haltijalle varoituksen, jos luvan peruuttaminen olisi liikenneyrittäjäkoulutuksen tarkoitus ja tavoitteet huomioon ottaen kohtuutonta tai jos luvan haltija on jo korjannut havaitut puutteet.

Ajoneuvohallintokeskuksen on peruutettava lupa luvan haltijan sitä pyytäessä.

7 §

Liikenneyrittäjäkoulutuksen valvonta

Ajoneuvohallintokeskus valvoo liikenneyrittäjäkoulutuksen järjestämistä. Ajoneuvohallintokeskuksella on oikeus tehdä tarkastuksia paikoissa, joissa toimiluvan haltijat antavat tämän lain mukaista liikenneyrittäjäkoulutusta. Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa kotirauhan piiriin kuuluvassa paikassa.

8 §

Muutoksenhaku

Ajoneuvohallintokeskuksen tämän lain m-
jalla antamaan päätökseen voi hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Ajoneuvohallintokes-

kus voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman. Valitusviranomainen voi kuitenkin kieltää täytäntöönpanon, kunnes valitus on ratkaistu.

9 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Edellä 1 §:n 1 momentissa tarkoitettuun henkilöliikenteen liikenneyrittäjäkoulutukseen lakia sovelletaan kuitenkin 1 päivästä tammikuuta 2007.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

10 §

Siirtymäsäännökset

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty määräämökset oppilaitosten hyväksynät pysyvät voimassa hyväksynnässä määrätyn ajan.

Toistaiseksi voimassa olevan hyväksynnän saanut oppilaitos on velvollinen hakemaan tässä laissa tarkoitetun luvan viimeistään vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

3.

Laki

luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä 15 päivänä helmikuuta 1991 annetun lain (343/1991) 2 §:n 7 kohta, 9 §, 9 b §:n 2 ja 3 momentti sekä 25 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 7 kohta ja 9 b §:n 2 ja 3 momentti laissa 662/1994 sekä 9 § mainitussa laissa 662/1994 ja laissa 871/1999 ja 25 § osaksi mainitussa laissa 662/1994, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 662/1994 uusi 9 kohta, 9 b §:ään uusi 2 momentti, jolloin muutettu 2 ja 3 momentti ja nykyinen 4—6 momentti siirtyvät 3—7 momentiksi, sekä lakiin uusi 9 c ja 9 d § seuraavasti:

2 §

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

7) *liikenteestä vastaavalla henkilöllä* henkilöä, joka on oikeushenkilön tähän tehtävään esittämä ja lupaviranomaisen hyväksymä ja joka tosiasiallisesti ja jatkuvasti johtaa yrityksen kuljetustoimintaa sekä edustaa yritystä liikenneluvan myöntävän ja liikennettä valvovan viranomaisen kanssa asioitaessa;

9) *ammattiin pääsydirektiivillä* maanteiden kansallisen ja kansainvälisen tavara- ja henkilöliikenteen harjoittajien ammattiin pääsyistä sekä tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta sekä toimenpiteistä näiden liikenteenharjoittajien sijoittautumisvapauden tehokkaan käyttämisen edistämiseksi annettua neuvoston direktiiviä 96/26/EY.

9 §

Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset

Joukkoliikennelupa on myönnettävä hakijalle, joka on hyvämaineinen, saanut ammattitaidosta Ajoneuvohallintokeskuksen myöntämän todistuksen, oikeustoimikelpoinen ja vakavarainen. Lupa myönnetään myös vakavaraisuutta koskevan vaatimuksen täyttävälle oikeushenkilölle, jonka liikenteestä vastaava henkilö täyttää muut kohdan vaatimukset.

Hakija on katsottava vakavaraiseksi, jos hän kykenee asianmukaisesti vastaamaan velvoitteistaan ja osoittaa, että hänellä on ammattiin pääsydirektiivissä tarkoitetut riittävät taloudelliset voimavarat yrityksen käynnistämiseen ja liikenteen asianmukaiseen hoitamiseen. Muusta Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta oleva hakija voi osoittaa vakavaraisuutensa ammattiin pääsydirektiivin 9 artiklan mukaisella todistuksella.

Hakijan tai liikenteestä vastaavan henkilön ei ole katsottava täyttävän 1 momentissa säädettyä hyvämaineisuuden vaatimusta, jos:

1) hänet on viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen; tai

2) hänet on vähintään kolmesti viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu sakkorangaistukseen työ- tai palkkasuhdetta, kirjanpitoa liikenteen harjoittamista, ajo- ja lepoaikojen noudattamista, liikenne- ja ajoneuvoturvallisuutta, ympäristönsuojelua tai muiden ammatillista vastuuta koskevien säännösten rikkomisesta

ja teot osoittavat hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan luvanvaraista henkilöliikennettä.

Muusta Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta oleva hakija voi osoittaa hyvämaineisuutensa ammattiin pääsydirektiivin 8 artiklassa tarkoitetulla asiakirjalla.

Hakija tai liikenteestä vastaava henkilö on katsottava ammattitaitoiseksi, jos hän on suorittanut linja-autoliikenteen yrittäjäkurssin ja saanut Ajoneuvohallintokeskuksen myöntämän todistuksen tai muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnetyn, ammattiin pääsydirektiivin mukaisen todistuksen hyväksytystä kirjallisesta kokeesta.

Yrittäjäkursseja ei vaadita henkilöltä, jolla on vähintään viisi vuotta jatkunut käytännön kokemus henkilöliikennettä harjoittavan yrityksen johtotehtävissä. Hänen tulee kuitenkin suorittaa hyväksytysti loppukoe.

9 b §

Taksiluvan ja sairaankuljetusluvan myöntämisen edellytykset

Liikenteestä vastaavan henkilön tulee lisäksi kyetä asianmukaisesti vastaamaan velvoitteistaan.

Taksiluvan hakija ja liikenteestä vastaava henkilö on katsottava ammattitaitoiseksi, jos:

1) hän on suorittanut taksiliikenteen yrittäjäkurssin ja saanut Ajoneuvohallintokeskuksen myöntämän todistuksen hyväksytystä kirjallisesta kokeesta ja hänellä on käytännön kokemusta taksinkuljettajana; tai

2) hän täyttää 9 §:n 6 momentissa säädetty edellytykset.

Jos hakijoiden joukossa ei ole sellaista, joka täyttää 2 momentissa säädetty edellytykset, lupa voidaan myöntää hakijalle, joka on suorittanut taksiliikenteen yrittäjäkurssin ja saanut Ajoneuvohallintokeskuksen myöntämän todistuksen hyväksytystä kirjallisesta kokeesta.

9 c §

Liikenneyrittäjäkurssit ja todistukset hyväksytystä kokeesta

Linja-autoliikenteen yrittäjäkurssin ja taksiliikenteen yrittäjäkurssin tarkoituksena on antaa liikenteenharjoittajaksi aikovalle riittävä ammatillinen pätevyys. Kurssiin sisältyy Ajoneuvohallintokeskuksen järjestämä kirjallinen koe. Ajoneuvohallintokeskus voi käyttää koetehtävien laadinnassa ja koetilaisuuden järjestämisessä apuna ulkopuolista asiantuntijaa.

Ajoneuvohallintokeskus antaa todistuksen henkilölle, joka on suorittanut hyväksytysti 1 momentissa mainitun kokeen. Linja-autoliikenteen harjoittajaksi aikovalle annettun todistuksen tulee olla muodoltaan ammattiin pääsydirektiivin liitteen I kokeen rakennetta koskevien säännösten mukainen ja direktiivin liitteen I a mallin mukainen.

9 d §

Ammattiin pääsydirektiivissä tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset ja toimielimet

Tässä pykälässä säädetään niistä viranomaisista ja toimielimistä, jotka antavat ammattiin pääsydirektiivin 8—10 artiklassa tarkoitetun todistuksen tai muun asiakirjan henkilölle, joka aikoo harjoittaa maanteiden henkilöliikennettä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Ammattiin pääsydirektiivin 8 artiklassa tarkoitetun todistuksen hyvämaineisuudesta antaa kotipaikan poliisi. Direktiivin 9 artiklassa tarkoitetun todistuksen vakavaraisuudesta antaa luottolaitos taikka Keskuskauppakamarin tai kaupakamarin hyväksymä tilintarkastaja

tai tilintarkastusyhteisö. Lääninhallitus antaa direktiivin 10 artiklassa tarkoitetun todistuksen ammattitaidosta henkilölle, joka on saanut oikeuden harjoittaa henkilöliikennettä ensi kerran ennen 2 päivää lokakuuta 1999 ja muutoin Ajoneuvohallintokeskus.

25 §

Muutoksenhaku

Oikeus hakea muutosta liikennelupaa koskevaan päätökseen on hakijalla ja luvanhaltijalla, jonka oikeuteen päätös voi vaikuttaa sekä sillä kunnalla, jossa lupahakemuksessa tarkoitettua liikennettä harjoitetaan.

Edellä 9 c §:ssä tarkoitetun kokeen hylkäämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Koesuoritukseen saa hakea oikaisua Ajo-

neuvohallintokeskukselta. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa siitä, kun henkilö sai tiedon hylkäämisestä. Muutoksenhausta oikaisuvaatimusta koskevaan Ajoneuvohallituksen päätökseen säädetään 3 momentissa.

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä 15 päivänä heinäkuuta 1994 annetun asetuksen (666/1994) 3 §:n 3 momentti, 4 §:n 3 momentti sekä 5 ja 6 §, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 3 momentti asetuksessa 720/1999.

4.

Laki**Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Ajoneuvohallintokeskuksesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1592/1995) 2 §:n 1 momentin 15 ja 16 kohta, sellaisina kuin ne ovat on laissa 630/2004, ja *lisätään* 2 §:n 1 momenttiin uusi 17 kohta seuraavasti:

2 §

Tehtävät

Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävänä on:

15) edistää liikenneturvallisuuden parantamiseen ja tieliikenteen aiheuttamien ympäristöhaittojen vähentämiseen tähtäävää tutkimustoimintaa;

16) toimia tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 mukaisena toimivaltaisena viranomaisena, ei kuitenkaan mainitun asetuksen

16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena;

17) vastata lupaa edellyttävää kuljetustoimintaa varten vaadittavan kokeen järjestämisestä, todistuksen antamisesta, koulutuslupien myöntämisestä oppilaitoksille ja koulutuksen valvonnasta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

5.

Laki**ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoliikennerekisteristä 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (541/2003) 1 §:n 2 momentti, 3 §:n 2 momentin 6 kohta ja 5 §:n 1 momentin 10 kohta, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2 momentin 6 kohta ja 5 §:n 1 momentin 10 kohta laissa 60/2006, sekä *lisätään* 3 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 60/2006, uusi 7 kohta ja 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 859/2005 ja mainitussa laissa 60/2006, uusi 11 kohta seuraavasti:

1 §

Ajoneuvoliikennerekisteri ja sen käyttötarkoitus

 Ajoneuvoliikennerekisteri on ajoneuvoista sekä niiden verotuksesta ja kiinnityksestä, ajoneuvoa kuljettavista, maakuljetusten turvallisuusneuvonantajista, tieliikenteen valvontalaitteissa käytettävistä korteista, lupaa edellyttävää kuljetustoimintaa varten järjestettävistä kokeista ja myönnettävistä todistuksista pidettävä rekisteri.

3 §

Rekisteröidyt

 Rekisteriin saa tallettaa lisäksi tietoja luonnollisista henkilöistä:
 -----

6) jotka ovat ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettuja käyttövastaavia;

7) jotka ovat ilmoittautuneet lupaa edellyttävää kuljetustoimintaa varten vaadittavaan kokeeseen tai joilla on lupaa myönnettäessä vaadittava todistus.

5 §

Luonnollisista henkilöistä talletettavat muut tiedot

Luonnollisista henkilöistä saa perustietojen lisäksi tallettaa rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

-----
 10) auton käyttövastaavasta;
 11) lupaa edellyttävää kuljetustoimintaa varten suoritettavasta kokeesta ja lupaa varten myönnettävästä todistuksesta.

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 3 §:n 2 momentin 6 kohta ja 5 §:n

1 momentin 10 kohta tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2008. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 31 päivänä maaliskuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Susanna Huovinen*

3.

Laki**luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä 15 päivänä helmikuuta 1991 annetun lain (343/1991) 2 §:n 7 kohta, 9 §, 9 b §:n 2 ja 3 momentti sekä 25 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 7 kohta ja 9 b §:n 2 ja 3 momentti laissa 662/1994 sekä 9 § mainitussa laissa 662/1994 ja laissa 871/1999 ja 25 § osaksi mainitussa laissa 662/1994, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 662/1994 uusi 9 kohta, 9 b §:ään uusi 2 momentti, jolloin muutettu 2 ja 3 momentti ja nykyinen 4—6 momentti siirtyvät 3—7 momentiksi, sekä lakiin uusi 9 c ja 9 d § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmiä

Määritelmiä

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

7) liikenteestä vastaavalla henkilöllä henkilöä, joka on oikeushenkilön tähän tehtävään esittämä ja lupaviranomaisen hyväksymä ja joka tosiasiallisesti ja jatkuvasti johtaa yrityksen kuljetustoimintaa sekä edustaa yritystä liikenneluvan myöntävän ja liikennettä valvovan viranomaisen kanssa asioitaessa; *sekä*

7) liikenteestä vastaavalla henkilöllä henkilöä, joka on oikeushenkilön tähän tehtävään esittämä ja lupaviranomaisen hyväksymä ja joka tosiasiallisesti ja jatkuvasti johtaa yrityksen kuljetustoimintaa sekä edustaa yritystä liikenneluvan myöntävän ja liikennettä valvovan viranomaisen kanssa asioitaessa;

9) ammattiinpääsydirektiivillä maantaiden kansallisen ja kansainvälisen tavara- ja henkilöliikenteen harjoittajien ammattiin pääsystä sekä tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta sekä toimenpiteistä näiden liikenteenharjoittajien sijoittautumisvapauden tehokkaan käyttämisen edistämiseksi

Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset

Joukkoliikennelupa on myönnettävä hakijalle, joka hallitsee itseään ja omaisuuttaan, on vakavarainen, hyvämaineinen, ammattitaitoinen sekä muutoinkin henkilönä sopiva harjoittamaan henkilöliikennettä. Jos lupaa hakee oikeushenkilö, luvan myöntämisen edellytyksenä on, että se on vakavarainen ja että sen liikenteestä vastaava henkilö hallitsee itseään ja omaisuuttaan ja kykenee asianmukaisesti vastaamaan velvoitteistaan sekä on hyvämaineinen, ammattitaitoinen ja muutoinkin henkilönä sopiva harjoittamaan henkilöliikennettä.

Hakija on katsottava vakavaraiseksi, jos hän kykenee asianmukaisesti vastaamaan velvoitteistaan ja osoittaa, että hänellä on riittävät taloudelliset voimavarat yrityksen käynnistämiseen ja liikenteen asianmukaiseen hoitamiseen.

Hakijan tai liikenteestä vastaavan henkilön ei ole katsottava täyttävän 1 momentissa säädettyä hyvämaineisuuden vaatimusta, jos:

1) hänet on viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen rikoksesta; tai

2) hänet on vähintään kolmesti viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu sakkorangaistukseen työ- tai palkkasuhdetta, liikenteen harjoittamista, ajo- ja lepoaikojen noudattamista, liikenne- tai ajoneuvoturvallisuutta, ympäristönsuojelua tai muiden ammatillista vastuuta koskevien säännösten ja määräysten rikkomisesta ja rikokset osoittavat hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan luvanvaraista henkilöliikennettä.

annettua neuvoston direktiiviä 96/26/EY.

Joukkoliikenneluvan myöntämisen edellytykset

Joukkoliikennelupa on myönnettävä hakijalle, joka on oikeustoimikelpoinen, vakavarainen, hyvämaineinen ja ammattitaitoinen. Jos lupaa hakee oikeushenkilö, luvan myöntämisen edellytyksenä on, että se on vakavarainen ja sen liikenteestä vastaava henkilö on oikeustoimikelpoinen, hyvämaineinen ja ammattitaitoinen.

Hakija on katsottava vakavaraiseksi, jos hän kykenee asianmukaisesti vastaamaan velvoitteistaan ja osoittaa, että hänellä on ammattiin pääsydirektiivissä tarkoitetut riittävät taloudelliset voimavarat yrityksen käynnistämiseen ja liikenteen asianmukaiseen hoitamiseen. Muusta Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta oleva hakija voi osoittaa vakavaraisuutensa ammattiin pääsydirektiivin 9 artiklan mukaisella todistuksella.

Hakijan tai liikenteestä vastaavan henkilön ei ole katsottava täyttävän 1 momentissa säädettyä hyvämaineisuuden vaatimusta, jos:

1) hänet on viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen; tai

2) hänet on vähintään kolmesti viimeksi kuluneen vuoden aikana tuomittu sakkorangaistukseen työ- tai palkkasuhdetta, liikenteen harjoittamista, ajo- ja lepoaikojen noudattamista, liikenne- ja ajoneuvoturvallisuutta, ympäristönsuojelua tai muiden ammatillista vastuuta koskevien säännösten rikkomisesta

ja teot osoittavat hänen olevan ilmeisen sopimaton harjoittamaan luvanvaraista henkilöliikennettä.

Muusta Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta oleva hakija voi osoittaa hy-

Hakija tai liikenteestä vastaava henkilö on katsottava ammattitaitoiseksi, jos:

- 1) hän on suorittanut hyväksytysti linja-autoliikenteen yrittäjäkurssin liikenneministeriön hyväksymässä oppilaitoksessa; ja
- 2) hänellä on käytännön kokemusta liikennealalta.

Yrittäjäkursssia ei vaadita henkilöltä, jolla on vähintään viisi vuotta jatkunut käytännön kokemus henkilöliikennettä harjoittavan yrityksen johtotehtävissä. Hänen on kuitenkin suoritettava hyväksytysti kurssin loppukoe

9 b §

Taksiluvan ja sairaankuljetusluvan myöntämisen edellytykset

Taksiluvan hakija ja liikenteestä vastaava henkilö on katsottava ammattitaitoiseksi, jos:

- 1) hän on suorittanut *hyväksytysti* taksiliikenteen yrittäjäkurssin liikenneministeriön hyväksymässä oppilaitoksessa ja hänellä on käytännön kokemusta taksinkuljettajana; taikka
- 2) hän täyttää 9 §:n 5 momentissa säädetty edellytykset.

Jos hakijoiden joukossa ei ole sellaista, joka täyttää 2 momentissa säädetty edellytykset, lupa voidaan myöntää hakijalle, joka on suorittanut hyväksytysti 2 momentin 1 kohdassa säädetyn yrittäjäkurssin.

vämainaisuutensa ammattiin pääsydirektiivin 8 artiklassa tarkoitetulla asiakirjalla.

Hakija tai liikenteestä vastaava henkilö on katsottava ammattitaitoiseksi, jos hän on suorittanut linja-autoliikenteen yrittäjäkurssin ja saanut Ajoneuvohallintokeskuksen myöntämän todistuksen tai muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnetyn, ammattiin pääsydirektiivin mukaisen todistuksen hyväksytystä kirjallisesta kokeesta.

Yrittäjäkursssia ei vaadita henkilöltä, jolla on vähintään viisi vuotta jatkunut käytännön kokemus henkilöliikennettä harjoittavan yrityksen johtotehtävissä. Hänen tulee kuitenkin hankkia 5 momentissa tarkoitettu todistus.

9 b §

Taksiluvan ja sairaankuljetusluvan myöntämisen edellytykset

Liikenteestä vastaavan henkilön tulee lisäksi kyetä asianmukaisesti vastaamaan velvoitteistaan.

Taksiluvan hakija ja liikenteestä vastaava henkilö on katsottava ammattitaitoiseksi, jos:

- 1) hän on suorittanut taksiliikenteen yrittäjäkurssin ja saanut Ajoneuvohallintokeskuksen myöntämän todistuksen hyväksytystä kirjallisesta kokeesta ja hänellä on käytännön kokemusta taksinkuljettajana; tai
- 2) hän täyttää 9 §:n 6 momentissa säädetty edellytykset.

Jos hakijoiden joukossa ei ole sellaista, joka täyttää 2 momentissa säädetty edellytykset, lupa voidaan myöntää hakijalle, joka on suorittanut taksiliikenteen yrittäjäkurssin ja saanut Ajoneuvohallintokeskuksen myöntämän todistuksen hyväksytystä kirjallisesta kokeesta.

9 d §

Ammattiin pääsydirektiivissä tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset ja toimielimet

Tässä pykälässä säädetään niistä viranomaisista ja toimielimistä, jotka antavat ammattiin pääsydirektiivin 8 ja 10 artiklassa tarkoitetun todistuksen tai muun asiakirjan henkilölle, joka aikoo harjoittaa maanteiden henkilöliikennettä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa.

Ammattiin pääsydirektiivin 8 artiklassa tarkoitetun todistuksen hyvämaineisuudesta antaa kotipaikan poliisi. Direktiivin 9 artiklassa tarkoitetun todistuksen vakavaraisuudesta antaa luottolaitos taikka Keskuskauppakamarin tai kauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Läänihallitus antaa direktiivin 10 artiklassa tarkoitetun todistuksen ammattitaidosta henkilölle, joka on saanut oikeuden harjoittaa henkilöliikennettä ensi kerran ennen 1 päivää kesäkuuta 1993.

25 §

Muutoksenhaku

Oikeus hakea muutosta liikennelupaa koskevaan päätökseen on hakijalla ja luvanhaltijalla, jonka oikeuteen päätös voi vaikuttaa, sekä sillä kunnalla, jossa lupahakemuksessa tarkoitettua liikennettä *aiotaan* harjoittaa tai liikenneluvan mukaista liikennettä harjoitetaan.

Viranomaisen 14 §:n 3 momentin ja 18 §:n 2 momentin nojalla antamaan uhkasakon asettamista koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhausta on muutoin voimassa,

25 §

Muutoksenhaku

Oikeus hakea muutosta liikennelupaa koskevaan päätökseen on hakijalla ja luvanhaltijalla, jonka oikeuteen päätös voi vaikuttaa sekä sillä kunnalla, jossa lupahakemuksessa tarkoitettua liikennettä harjoitetaan.

Edellä 9 c §:ssä tarkoitetun kokeen hylkäämiseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Koesuoritukseen saa hakea oikaisua Ajoneuvohallintokeskukselta. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa siitä, kun henkilö sai tiedon hylkäämisestä. Muutoksenhausta oikaisuvaatimusta koskevaan Ajoneuvohallituksen päätökseen säädetään 3 momentissa.

Tämän lain nojalla tehtyyn päätökseen

mitä muutoksenhausta hallintoasioissa annetussa laissa (154/50) säädetään.

saa hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan luvanvaraisesta henkilöliikenteestä tiellä 15 päivänä heinäkuuta 1994 annetun asetuksen (666/1994) 3 §:n 3 momentti, 4 §:n 3 momentti sekä 5 ja 6 §, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 3 momentti asetuksessa 720/1999.

4.

Laki**Ajoneuvohallintokeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Ajoneuvohallintokeskuksesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetun lain (1592/1995) 2 §:n 1 momentin 15 ja 16 kohta, sellaisina kuin ne ovat on laissa 630/2004, ja *lisätään* 2 §:n 1 momenttiin uusi 17 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Tehtävät

Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävänä on:

15) edistää liikenneturvallisuuden parantamiseen ja tieliikenteen aiheuttamien ympäristöhaittojen vähentämiseen tähtäävää tutkimustoimintaa; ja

16) toimia tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 mukaisena toimivaltaisena viranomaisena, ei kuitenkaan 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena.

Ehdotus

2 §

Tehtävät

Ajoneuvohallintokeskuksen tehtävänä on:

15) edistää liikenneturvallisuuden parantamiseen ja tieliikenteen aiheuttamien ympäristöhaittojen vähentämiseen tähtäävää tutkimustoimintaa;

16) toimia tieliikenteen valvontalaitteista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3821/85 mukaisena toimivaltaisena viranomaisena, ei kuitenkaan *mainitun asetuksen* 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna viranomaisena;

17) *vastata lupaa edellyttävää kuljetustoimintaa varten vaadittavan kokeen järjestämisestä, todistuksen antamisesta, koulutuspöytäkirjojen myöntämisestä oppilaitoksille ja koulutuksen valvonnasta.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
 ta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan
 ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin
 toimiin.

5.

Laki**ajoneuvoliikennerekisteristä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvoliikennerekisteristä 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (541/2003) 1 §:n 2, sekä
lisätään 3 §:n 2 momenttiin, uusi 6 ja 7 kohta ja 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 859/2005 uusi 10 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Ajoneuvoliikennerekisteri ja sen käyttötarkoitus

 Ajoneuvoliikennerekisteri on ajoneuvoista sekä niiden verotuksesta ja kiinnityksestä, ajoneuvoa kuljettavista, maakuljetusten turvallisuusneuvonantajista ja tieliikenteen valvontalaitteissa käytettävistä korteista pidettävä rekisteri.

Ehdotus

1 §

Ajoneuvoliikennerekisteri ja sen käyttötarkoitus

 Ajoneuvoliikennerekisteri on ajoneuvoista sekä niiden verotuksesta ja kiinnityksestä, ajoneuvoa kuljettavista, maakuljetusten turvallisuusneuvonantajista, tieliikenteen valvontalaitteissa käytettävistä korteista, *lupaa edellyttävää kuljetustoimintaa varten järjestettävistä kokeista ja myönnettävistä todistuksista* pidettävä rekisteri.
 -----

3 §

Rekisteröidyt

 Rekisteriin saa tallettaa lisäksi tietoja luonnollisista henkilöistä:
 -----

6) jotka ovat ajoneuvolaissa (1090/2002) tarkoitettuja käyttövastaavia;

7) jotka ovat ilmoittautuneet lupaa edellyttävää kuljetustoimintaa varten vaadittavaan kokeeseen tai joilla on lupaa myönnettäessä vaadittava todistus.

5 §

Luonnollisista henkilöistä talletettavat muut tiedot

Luonnollisista henkilöistä saa perustietojen lisäksi tallettaa rekisterin käyttötarkoituksen kannalta tarpeellisia tietoja:

-----
10) auton käyttövastaavasta;

11) lupaa edellyttävää kuljetustoimintaa varten suoritettavasta kokeesta ja lupaa varten myönnettävästä todistuksesta.

-----
*Tämä laki tulee voimaan   päivänä
kuuta 20 .*

*Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan
ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin
toimiin.*
